

Številka: 018-095/2023-17
Datum: 11. 10. 2023

SKLEP

Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljevanju: Državna revizijska komisija) je na podlagi 39. in 70. člena Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/2011 s sprem.; v nadaljevanju: ZPVPJN) v senatu dr. Mateje Škabar, kot predsednice senata, ter Igorja Luzarja, kot člana senata, in mag. Zlate Jerman, kot članice senata, v postopku pravnega varstva pri oddaji javnega naročila »*Dobava in montaža opreme za športno dvorano z upoštevanjem okoljskega vidika*«, v sklopu 1, na podlagi zahtevka za revizijo vlagatelja LESNINA MG OPREMA podjetje za inženiring, d.d., Ljubljana, Parmova ulica 53, Ljubljana, ki ga po pooblastilu zastopa Odvetniška družba Potočnik in Prebil o.p., d.o.o., Ajdovščina 4, Ljubljana (v nadaljevanju: vlagatelj), zoper ravnanje naročnika Občina Bovec, Trg golobarskih žrtev 8, Bovec (v nadaljevanju: naročnik), dne 11. 10. 2023

odločila:

1. Zahtevku za revizijo se ugotovi in se v sklopu 1 v celoti razveljavi postopek oddaje javnega naročila »*Dobava in montaža opreme za športno dvorano z upoštevanjem okoljskega vidika*«, v zvezi s katerim je bilo obvestilo o naročilu na portalu javnih naročil objavljeno dne 6. 6. 2023, pod številko objave JN003538/2023-B01, v Uradnem listu Evropske unije pa dne 5. 6. 2023, pod številko objave 2023/S 108-337877.
2. Naročnik je dolžan vlagatelju povrniti stroške postopka pravnega varstva v višini 3.378,67 EUR v roku 15 dni od prejema tega sklepa. Višja stroškovna zahteva vlagatelja se zavrne.

Obrazložitev:

Naročnik po odprtem postopku oddaja javno naročilo za dobavo in montažo opreme za športno dvorano z upoštevanjem okoljskega vidika, ki ga je razdelil na sklop 1 (športna oprema) in sklop 2 (pohištvena oprema, fitnes, grafična oprema in zunanja oprema). Obvestilo o naročilu je bilo na

portalu javnih naročil objavljeno dne 6. 6. 2023, pod številko objave JN003538/2023-B01, v Uradnem listu Evropske unije pa dne 5. 6. 2023, pod številko objave 2023/S 108-337877.

Vlagatelj je z vlogo z dne 27. 7. 2023 zoper določbe dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila v sklopu 1 vložil zahtevek za revizijo. Zatrjuje, da se je rok za predložitev ponudb iztekel dne 27. 7. 2023 ob 12.00 uri, naročnik pa je na deset vprašanj potencialnih ponudnikov, zastavljenih prek portala javnih naročil, odgovoril šele dne 24. 7. 2023 pozno popoldan, četudi se je v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila zavezal, da bo odgovore na navedena vprašanja objavil najpozneje štiri dni pred rokom za predložitev ponudb. To pa pomeni, da je naročnik v konkretnem primeru kršil določila dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila bodisi s tem, ko je navedene odgovore prepozno objavil, bodisi s tem, ko glede na datum objave odgovorov ni ustrezno podaljšal roka za predložitev ponudb. Ob dejstvu, da je šlo pri tem za odgovore na vprašanja glede številnih (tudi v tem postopku spornih) tehničnih zahtev, ki so bistvene za pripravo in oddajo dopustne ponudbe, je izpostavljena kršitev vlagatelju onemogočila pripravo ter oddajo dopustne ponudbe v obeh sklopih. Dalje vlagatelj izpodbija naročnikovo zahtevo po predložitvi potrdila FIBA organizacije o ustreznosti tribun. Zatrjuje, da je FIBA kot mednarodna košarkarska zveza zasebni subjekt. Certifikatov in odobritev, ki jih izdaja, ni mogoče obravnavati kot znakov v smislu 69. člena Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/2015 s sprem.; v nadaljevanju: ZJN-3). FIBA tudi ne ustreza pojmu organa za ugotavljanje skladnosti, ki ga kot subjekt za izdajo poročil o preizkusih določa 70. člen ZJN-3. Posledično potrdila FIBA o ustreznosti tribun ni dopustno določiti kot dokaz o izpolnjevanju tehničnih zahtev, saj podlage zanj ni najti niti v 69. členu ZJN-3 niti v 70. členu ZJN-3. Ker naročnik zahteva izključno dokazovanje s certifikatom FIBA, ne da bi dovolil dokazovanje zahtev z drugimi znaki ali z drugimi ustreznimi dokazili, mu gre očitati tudi kršitev tretjega in četrtega odstavka 69. člena ZJN-3 ter tretjega odstavka 70. člena ZJN-3. Tudi sicer pa naročnik za izpodbijano zahtevo ne more imeti utemeljenih razlogov. Vodnik po »odobreni« (certificirani) opremi zveze FIBA namreč v uvodu navaja, da je uporaba odobrene opreme na vseh ravneh zgolj priporočljiva, obvezna pa le za elitno raven FIBA nacionalnih ter klubskih tekmovanj. Ker naročnik dvorane ne naroča za izvajanje tekmovanj na elitni FIBA ravni, za takšno zahtevo ne more imeti objektivno opravičljivih razlogov. Da naročnik ne bo izvajal elitnih FIBA tekmovanj, jasno izhaja iz tega, da je naročnik FIBA certifikat zahteval le za tribune in parket, ne pa tudi za drugo opremo. Četudi bo torej naročnik pridobil tribuno s certifikatom FIBA, elitnih FIBA tekmovanj ne bo mogel gostiti, saj FIBA certifikatov ne bo imela druga oprema. Organizacije večjih in pomembnejših tekmovanj pa naročniku ne omogočajo niti druge značilnosti dvorane – ta je premajhna, nima dovolj sedežev in VIP sedežev, nima dovolj garderob ter ustreznih odmikov igrišča od gledalcev itd. Poleg tega od evropskih proizvajalcev tribun le dva subjekta ponujata tribune, ki jih je odobrila FIBA (eden od njiju je vlagatelj konkurent pri predmetnem javnem naročilu, ki ga privilegirajo sporne zahteve). Naročniku zadostno zagotovilo za varno in kvalitetno opremo zagotavljajo že drugi standardi EN, ki jih zahteva v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila (SIST EN 13200-1, 13200-3, 13200-5), medtem ko odobritev FIBA za izkazovanje tehničnih specifikacij opreme ni niti primeren niti utemeljen (sorazmeren) znak. V nadaljevanju vlagatelj izpodbija naročnikovo zahtevo, v skladu s katero morajo ponudniki certifikat, ki dokazuje skladnost elektro napeljave pri zahtevani tribuni in sedežnih mestih s standardom EN 60204-1, predložiti že ob oddaji ponudbe. Po zatrjevanju vlagatelja naročnik naroča netipsko, tj. po meri izdelano tribuno, zato bo certifikat o skladnosti zahtevane tribune s standardom EN 60204-1 mogoče pridobiti šele po njeni izdelavi. Zahteva po predložitvi certifikata o skladnosti tribune s standardom EN 60204-1 že ob oddaji ponudbe posledično lahko pomeni le, da ima ponudnik na splošno neko tribuno, ki izpolnjuje zahteve po standardu EN 60204-1, pri čemer pa pretekla izdelava neke druge tribune v skladu z navedenim standardom še ne pomeni, da bo v skladu s tem standardom izdelana tudi konkretna tribuna. Zahtevati certifikat, da standardu EN 60204-1 ustreza tribuna, ki niti še ni bila izdelana, pa je neprimerno, nesorazmerno in nepovezano s predmetom javnega naročila. Dalje je v nasprotju z drugim in tretjim odstavkom 70. člena ZJN-3 tudi naročnikova zahteva, v skladu s

katero je mogoče skladnost s standardom EN 60204-1 dokazati izključno s certifikatom. Skladnost tribune z navedenim standardom se namreč lahko preveri tudi na način, da neodvisna in akreditirana institucija opravi meritve ter potrdi, da je tribuna skladna z zahtevanim standardom. Glede na navedeno vlagatelj predlaga, da Državna revizijska komisija naročniku naloži odpravo nezakonnosti v sklopu 1, oziroma, da postopek oddaje konkretnega javnega naročila razveljavi v celoti. Poleg navedenega vlagatelj zahteva tudi povračilo stroškov postopka pravnega varstva.

Naročnik je z odločitvijo, številka 4301-04/2023-6 z dne 8. 8. 2023, zahtevek za revizijo zavrnil kot neutemeljen, posledično pa je zavrnil tudi vlagateljevo zahtevo za povračilo stroškov postopka pravnega varstva. V odločitvi naročnik uvodoma – ob navajanju vprašanj potencialnih ponudnikov, ki so bila v zvezi z zahtevanimi tribunami zastavljena prek portala javnih naročil, ter objavljenih odgovorov nanje – zatrjuje, da je na zastavljena vprašanja pred potekom roka za predložitev ponudb nekajkrat in izčrpno odgovoril. Dalje izpostavlja odločitve Državne revizijske komisije, v katerih je slednja zavzela stališče, da je naročnik pri ugotavljanju svojih potreb ter oblikovanju tehničnih specifikacij načeloma samostojen. Naročnika je pri oblikovanju tehničnih specifikacij v konkretnem primeru vodila misel, da ima kraj, ki mu je (splošni) turizem še kako pomemben, svojo ponudbo pa širi tudi na področje posebnega (tj. specializiranega) turizma, željo privabiti najboljše košarkarje s celega sveta za izvedbo tako priprav kot mednarodnih tekem, z njimi pa tudi gledalce in ostale strokovne sodelavce, ki bodo zaradi profesionalne športne ponudbe s svojimi priporočili krepili razvoj turizma na območju naročnika. Zato je pomembno, da imajo tudi oni na voljo ustrezno opremo – parket, koše, semaforje, žoge. Naročnik je zahteval certifikate FIBA tako za tribuno kot tudi za športni pod ter semafor. Ker je parket eden od pomembnejših elementov v športni dvorani, mora investitor zagotoviti njegovo ustrezno kvaliteto, pri tem pa ne sme pozabiti na ostale vplive naprav, ki so postavljene na parket in bi lahko trajno poškodovale ter uničile športni pod. Posledično naročnik vztraja pri kompatibilnosti športnega poda in teleskopske tribune. Navedeno mu zagotavljajo ustrezni certifikati, med katere sodi tudi certifikat FIBA. Nenazadnje pa je naročnik pri pripravi zahtev glede predmeta javnega naročila upošteval tudi dejstvo, da v bližnji občini Tolmin med šolskimi počitnicami poteka vsakoletni košarkarski kamp mladine pod okriljem Košarkarske zveze Slovenije. Del teh aktivnosti tako v košarki kot rokometu in odbojki želi naročnik izvajati tudi v svoji športni dvorani, kar pa bo mogoče le, če bo na voljo ustrezna športna oprema. Poleg tega naročnik ponovno izpostavlja, da občina Bovec predstavlja močno turistično destinacijo, ki je primerna za priprave športnikov. Pri trženju ponudbe možnih aktivnosti v novi športni dvorani pa bo naročniku zelo koristil FIBA certifikat. Vrhunske ekipe imajo namreč takšno opremo v svojih baznih dvoranah in v kolikor jih želi naročnik privabiti, jim mora ponuditi najmanj takšne pogoje, kot jih imajo doma. Ob predstavitvi športne dvorane bo naročnik zato izpostavljal kvaliteto dvorane in odlične pogoje za uporabnike, pri čemer bodo zahtevani standardi nedvomno dvignili »privlačnost« dvorane za športnike. V nadaljevanju naročnik zatrjuje, da je pri določitvi zahteve po standardu EN 60204-1 upošteval strokovno mnenje, v skladu s katerim je potrebno zagotoviti, da bo oprema res izvedena v skladu s standardom in da ponudniki na podlagi že izvedenih projektov, na katerih se lahko pregleda in certificira izvedena električna oprema, razpolagajo z ustreznimi certifikati. Ob dejstvu, da je tribuna namenjena gledalcem, v času šolskega pouka pa tudi osnovnošolskim otrokom, naročnik že iz splošnega razumevanja odgovornosti za varnost ljudi ne more dopustiti, da bi zaradi slabe izvedbe, brez ustreznih varnostnih omejitev, priprave in uporabe opreme s strani nepooblaščenih oseb imel kakršnekoli težave, saj lahko npr. pri udaru elektrike pride do hujših posledic za zdravje in celo smrti. Določeni standardi za varnost obstajajo in naročnik jih v konkretnem primeru zahteva. Izpostaviti velja tudi, da je Državna revizijska komisija v zadevi št. 018-086/2021 v zvezi z zahtevo po predložitvi certifikata 60204 smiselno že odločila o očitani kršitvi ZJN-3 in je zahtevek za revizijo kot neutemeljenega zavrnila. Glede na vse navedeno je po mnenju naročnika jasno, da je v konkretnem primeru tehnične specifikacije določil skladno z 68. členom ZJN-3, posledično pa je zahtevek za revizijo neutemeljen.

Vlagatelj se je z vlogo z dne 11. 8. 2023 opredelil do navedb naročnika iz odločitve o zavrnitvi zahtevka za revizijo. V vlogi vztraja tako pri pravovarstvenem predlogu kot tudi pri vseh očitkih in dokazih iz zahtevka za revizijo ter se dodatno opredeljuje do posameznih naročnikovih navedb. V vlogi (med drugim) zatrjuje, da je naročnik dne 12. 7. 2023 na portalu javnih naročil res odgovoril na nekatera zastavljena vprašanja potencialnih ponudnikov, vendar navedeni odgovori ne vključujejo odgovorov na kasneje zastavljena vprašanja, na katera je naročnik odgovoril šele 24. 7. 2023 in v okviru katerih je navedel, da spornih zahtev ne bo spreminjal. Ob dejstvu, da naročnik elitnih mednarodnih FIBA tekmovanj ne bo organiziral, zahteva po predložitvi certifikata FIBA presega to, za kar se bo predmet javnega naročila uporabljal, posledično pa je izpodbijana zahteva nesorazmerna (kar je nenazadnje ob identičnem dejanskem stanju odločila tudi Državna revizijska komisija v zadevi št. 018-111/2020). Dalje je Sodišče Evropske unije pri presoji vprašanja enakovredne uporabe različnih znakov v zadevi C-368/10 že odločilo, da je naročnik, ker med drugim ni določil (dovolil), da se lahko z vsakim primernim znakom dokaže, da proizvod izpolnjuje merila za znake kakovosti, določil merilo oddaje na način, ki ni združljiv z direktivo. V nadaljevanju vlagatelj ponovno izpostavlja, da naročnik v konkretnem primeru naroča specifično in netipsko (tj. neserijsko) tribuno, prilagojeno konkretnim specifikacijam dvorane, za katero bo šele po dobavi in vgradnji opreme mogoče izvesti meritve ter s tem pridobiti podatke o (ne)skladnosti s standardom EN 60204-1, nikakor pa tega za konkretno tribuno ni mogoče storiti že ob oddaji ponudbe.

Ker je Državna revizijska komisija ugotovila, da se eno od vprašanj, ki so med strankama revizijskega postopka sporna, nanaša na naročnikovo zahtevo, povezano z dokazovanjem, da je elektro napeljava pri tribunah skladna s standardom EN 60204-1, je naročnika dne 29. 8. 2023 na podlagi prvega odstavka 33. člena ZPVPJN v povezavi s 5. členom Poslovnika Državne revizijske komisije za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (Uradni list RS, št. 55/12 s sprem.) pozvala, naj ji posreduje navedeni standard v slovenskem jeziku.

Naročnik je Državni revizijski komisiji dne 29. 8. 2023 poslal odgovor, iz katerega izhaja, da s standardom EN 60204-1 ne razpolaga.

Državna revizijska komisija je zato dne 6. 9. 2023 na podlagi drugega odstavka 33. člena ZPVPJN za pojasnila v zvezi z izdajo potrdila o skladnosti (certifikata) s standardom EN 60204-1 za elektro napeljavo pri teleskopski tribuni zaprosila Slovenski inštitut za standardizacijo, Ulica gledališča BTC 2, Ljubljana.

Slovenski inštitut za standardizacijo je Državni revizijski komisiji dne 7. 9. 2023 poslal odgovor, v katerem ji je predlagal, naj se v zvezi z navedenim zaprosilom za pojasnilo obrne bodisi na SIQ Ljubljana, Mašera-Spasićeva ulica 10, Ljubljana, bodisi na Zavod za varstvo pri delu d.o.o., Pot k izviri 6, Ljubljana.

Državna revizijska komisija je dne 8. 9. 2023 za navedeno pojasnilo na podlagi drugega odstavka 33. člena ZPVPJN zaprosila SIQ Ljubljana.

SIQ Ljubljana je Državni revizijski komisiji dne 12. 9. 2023 posredoval zahtevano pojasnilo. Pojasnjuje, da v primeru, ko proizvod (tj. teleskopska tribuna) ni serijski, proizvajalec težko dokazuje (s certifikatom ali poročilom) skladnost z vsemi zahtevami iz standarda EN 60204-1 vnaprej, saj so pomemben del dokazovanja tako izvedene meritve in pregledi same izvedbe kakor tudi preverjanje konceptnih rešitev, ki jih je proizvajalec predvidel pri načrtovanju in prilagoditvi tribun posameznemu projektu.

Državna revizijska komisija je pojasnilo SIQ Ljubljana, prejeto dne 12. 9. 2023, in pojasnilo Slovenskega inštituta za standardizacijo, prejeto dne 7. 9. 2023, z dopisom z dne 13. 9. 2023 posredovala strankama revizijskega postopka v seznanitev ter morebitno opredelitev.

Vlagatelj je Državni revizijski komisiji posredoval vlogo z dne 18. 9. 2023, v kateri je navedel, da se Slovenski inštitut za standardizacijo o relevantnih vprašanjih ni izjasnil, zato se tudi vlagatelj do pojasnila Slovenskega inštituta za standardizacijo ne bo opredelil, drugače pa to velja za pojasnilo SIQ Ljubljana, ki je po mnenju vlagatelja v celoti potrdilo njegove navedbe. Navaja, da je že v zahtevku za revizijo zatrjeval, da naročnik v konkretnem primeru naroča netipsko tribuno, čemur naročnik ni nasprotoval. Da so v danem primeru zahteve prilagojene specifičnim zahtevam naročnika in da ne gre za tipsko oziroma serijsko tribuno, je nenazadnje razvidno tudi iz zahtev popisa del oziroma opreme, npr. v delu elektroinštalacij. Ker torej za zahtevano tribuno skladnosti s standardom EN 60204-1 ob oddaji ponudbe ni mogoče izkazati, je naročnikova zahteva po predložitvi certifikata o skladnosti z navedenim standardom (že) v ponudbi nezakonita.

Naročnik se je do posredovanih pojasnil opredelil z vlogo z dne 18. 9. 2023. Zatrjuje, da je že v fazi priprave tehničnih specifikacij upošteval, da bodo elektro deli tribun tipski, vsi ostali (tj. mehanski) deli tribun pa prilagojeni prostoru, v katerega se tribune postavljajo. Teleskopske tribune se projektirajo in prilagajajo v skladu s standardom za teleskopske tribune EN 13200-5, pri tem pa se električni deli ne prilagajajo. Navedeno pomeni, da za ta del prilagoditve standard EN 60204-1 ni relevanten. Tehnične specifikacije glede elektro delov so jasne, iz njih pa izhaja, da gre za tipski proizvod, vsi ostali deli teleskopskih tribun pa so prilagojeni prostoru, v katerega se teleskopske tribune postavljajo. Ker gre za tipske elektro dele, ki se vgrajujejo v različne tribune, se certifikat EN 60204-1 lahko zahteva pred vgradnjo in montažo.

Po pregledu dokumentacije o javnem naročilu, preučitvi navedb vlagatelja in naročnika ter po preučitvi pridobljenih pojasnil Slovenskega inštituta za standardizacijo in SIQ Ljubljana je Državna revizijska komisija odločila, kot izhaja iz izreka tega sklepa, iz razlogov, navedenih v nadaljevanju.

Vlagatelj v zahtevku za revizijo najprej zatrjuje, da je naročnik – ob dejstvu, da se je rok za oddajo ponudb iztekel dne 27. 7. 2023 ob 12.00 uri – na več vprašanj potencialnih ponudnikov, zastavljenih prek portala javnih naročil, odgovoril šele dne 24. 7. 2023, četudi se je v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila zavezal, da bo na omenjena vprašanja odgovoril najkasneje štiri dni pred iztekom roka za oddajo ponudb. Naročnik je zato po zatrjevanju vlagatelja kršil določila ZJN-3 in dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila bodisi s tem, ko ni ustrezno podaljšal roka za oddajo ponudb, bodisi s tem, ko ni pravočasno objavil omenjenih odgovorov. Pri tem vlagatelj konkretna dejstva v zvezi z zatrjevanima kršitvama podaja (zgolj) v povezavi z zahtevama naročnika po predložitvi potrdila FIBA organizacije o ustreznosti tribun ter potrdila o skladnosti (certifikata) elektro napeljave s standardom EN 60204-1. Iz navedenega tako sledi, da vlagatelj zatrjevani kršitvi naročniku očita (zgolj) v zvezi z navedenima zahtevama, kar je nenazadnje tudi logično, saj sta omenjeni zahtevi po njegovem zatrjevanju tudi edini, ki ju vlagatelj ne izpolnjuje, posledično pa tudi edini, ki ju izpodbija v postopku pravnega varstva.

Po drugi strani naročnik – ob navajanju vprašanj in odgovorov, objavljenih na portalu javnih naročil v zvezi z navedenima zahtevama – zatrjuje, da je nekajkrat in izčrpno odgovoril na zastavljena vprašanja.

Upošteva trditveno podlago strank je Državna revizijska komisija vpogledala na portal javnih naročil in preučila tako vsebino vprašanj, ki so jih v zvezi z zahtevama po predložitvi potrdila FIBA organizacije o ustreznosti tribun ter potrdila o skladnosti (certifikata) elektro napeljave s standardom EN 60204-1 prek omenjenega portala naročniku zastavili potencialni ponudniki, kot tudi vsebino naročnikovih odgovorov nanje.

Na podlagi vpogleda na portal javnih naročil Državna revizijska komisija ugotavlja, da so bila dne 12. 7. 2023 ob 16.34 uri v zvezi z navedenima zahtevama objavljena naslednja vprašanja in odgovori naročnika:

1. VPRAŠANJE

»Zahteva na Razpisnem obrazcu št. 3, da mora ponudnik k ponudbi priložiti vse zahtevane certifikate oziroma dokumentacijo, ki bo dokazovala da so ponujeni izdelki testirani skladno z zahtevanimi normami je napisana preveč pavšalno.

Ali je naročnik s to zahtevo imel v mislih, da ponudnik priloži za postavke, za katere je v popisih del IZRECNO napisano, da mora ponudnik priložiti potrdilo o skladnosti? V primeru napačnega tolmačenja navodil gospodarskim subjektom za izdelavo ponudbe, pozivamo naročnika da se jasno in nedvoumno opredeli katero dokumentacijo ter za katere postavke mora ponudnik priložiti k ponudbi.«

1. ODGOVOR

»Spoštovani, naročnik vztraja pri zahtevi po predložitvi dokazila o skladnosti s SIST EN 60204-1. S predložitvijo tega certifikata (ki ga v Evropi uporabljajo že nekaj časa oz. tudi z dokazilom o skladnosti, ki ga je izdal neodvisen usposobljen organ iz prejšnjih projektov) ponudniki v skladu s 23. točko 1. odstavka 2. člena ZJN-3 tako dokazujejo, da ponujeno blago izpolnjuje zahtevane značilnosti predmeta naročila. Iz varnostnih pregledov športnih telovadnic namreč izhaja, da se pogoni (pri tribunah, zavesah, koših) štejejo kot električni stroji. Zahtevani standard primarno zagotavlja varno in posledično kvalitetno izvedbo elektro del. Elektro meritve so narejene naknadno, saj se pripravijo po izvedbi ter se kot del DZO priložijo k ostali tehnični dokumentaciji. Ponudnik mora predložiti potrdilo o skladnosti za vse postavke, za katere je tako zahtevano v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila. Lep pozdrav.«

2. VPRAŠANJE

»V popisu opreme je pri teleskopski tribuni zahtevi navedeno, da ponudnik mora dokazovati skladnost tribune z SIST EN 60204-1 s certifikatom pri ponudbi. Naročnika sprašujemo oz. pozivamo k spremembi te zahteve, saj proizvajalec teleskopske tribune navedeno dokazilo o skladnosti lahko dobi šele po koncu montaže in priklopa motorja in tribune na objektu, ko izvede tudi vse zakonske meritve. Torej, kot proizvajalec ob zaključku izda izjavo o skladnosti, ki jo kot proizvajalec strojev in naprav mora tudi zakonsko priložiti, priloži še vse standarde za elektromotorje, ki so uporabljeni pri tribunah ter po koncu montaže in priklopa motorja, izvede še potrebne meritve na objektu, ki so osnova za izdajo takega dokument. Tako se dobi za dotično tribuno povsem točne podatke o meritvah in ne neke splošne. Taka je tudi praksa v drugih državah Evropske unije. Konec koncev tribune niso naprave, ki imajo vgrajene krmilnike ali da bi imele vgrajene komplekse elektro naprave. Tribune imajo vgrajen elektromotor, ki odpira ali zapira tribune. Le ta pa je priklopljen na napajanja in se ga krmili preko krmilne konzole. Na koncu se izvede še pregled delovne opreme (v tem primeru tribune) iz strani zunanje, neodvisne institucije, odgovorne za varstvo pri delu in požarno varnost, ki pregleda in preizkusi delovno premo ter izdala Zapisnik o pregledu in preizkusu delovne opreme v katerem bi tudi upoštevala zahteve standarda SIST EN 60204-1:2018.

- Postopek pregleda in preizkusa delovne opreme neodvisne zunanje institucije bi bil izveden po postopku, ki je natančno opisan v organizacijskem predpisu izvajalca preiskave OP 4 Pregled in preizkus delovne opreme. In bi zajemal tudi Pregled delovne opreme opravljen po naslednjih korakih:

- ustreznost dokumentacije,
 - ustreznost in brezhibnost električne opreme,
 - izgled in trdnost konstrukcijskih delov,
 - krmilni sistemi,
 - delovanje varnostnih naprav,
 - obrabljenost gibljivih delov,
 - ustreznost uporabe in vzdrževanja,
 - ustreznost označb in opozoril.
- Pri tem bi se neodvisna zunanja institucija naslanjala na.
- Zakon o varnosti in zdravju pri delu (Ur. list RS št. 43/2011),
 - Pravilnik o varnosti in zdravju pri uporabi delovne opreme (Ur. list RS št. 101/04),
 - Pravilnik o varnostnih znakih (Uradni list RS, št. 89/99, 39/05, 34/10),
 - Pravilnik o varnosti strojev (Uradni list RS, št. 75/08, 66/10, 17/11 ZTZPUS-1 in 74/11),
 - Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih (Ur. list RS št. 89/99, 39/05),
 - Pravilnik o varstvu pri delu pred nevarnostjo električnega toka (Uradni list RS, št. 29/92, 56/99),
 - Pravilnik o zahtevah za nizkonapetostne električne inštalacije v stavbah (Uradni list RS, št. 41/09, 2/12 in 61/17 GZ),
 - Pravilnik o osebni varovalni opremi, ki jo delavci uporabljajo pri delu (Uradni list RS, št. 89/99, 39/05),
 - SIST EN 60204-1:2018 Varnost strojev Električna oprema strojev Osnovne zahteve.
 - SIST EN ISO 12100-1:2004 Varnost strojev Osnovni pojmi, splošna načela načrtovanja 1. del: osnovna terminologija, metodologija.
 - SIST EN ISO 12100-2:2004 Varnost strojev Osnovni pojmi, splošna načela načrtovanja 2. del: tehnična načela.

Vsled navedenega naročnika pozivamo, da spremeni zahtevo o dokazilu oz. certifikatu skladnosti SIST EN 60204-1 pri ponudbi oz. dopusti, da zgoraj naveden postopek ponudnik izvede skladno z zakonskimi določbami po zaključku del in pridobi ustrezne dokumente za izdajo izjave o skladnosti z zahtevanimi in zakonskimi določbami.«

2. ODGOVOR

»Spoštovani, naročnik v tem delu dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila ne bo spreminjal. Lep pozdrav.«

3. VPRAŠANJE

»/.../Naročnik v razpisni dokumentaciji in popisih opreme zahteva pri teleskopski tribuni kot obvezno prilogo potrdilo FIBA o ustreznosti navedene opreme. Gre za tako imenovani komercialni certifikat in je število proizvajalcev, ki ima tak certifikat omejeno, s strani panožne zveze. Hkrati pa je le-ta izdan na osnovi predloženih veljavnih certifikatov o skladnosti opreme (EN, varjenje, zagotavljanje sistema kontrole podjetja itd.), ki so zakonsko določeni, in tudi zahtevani v popisu ter s temi ponudnik v celoti izpolnjuje vse varnostne zahteve in ostale kvalitete izdelka. Torej naročniku zahtevani certifikat ne pomeni nobene dodatne varovalke kar se tiče kvalitete, ker ponudnik le-to mora zagotavljati z veljavnimi standardi EN 13200, na osnovi katerega se tudi izda potem FIBA skladnost...

Za izvajanje tekem najvišjega ranga FIBA tekmovanj športna dvorana morala izpolnjevati tudi več drugih pogojev, predvsem sama oprema za košarko, ki je osnova za izvedbo najvišjih nivojev športnih tekmovanj, pa pri koših certifikat FIBA ni zahtevan, sama velikost dvorane, število sedežnih mest, razsvetljava, športni semafor, velikost garderob itd.

Več kot očitno je, da gre za čisto zavajanje potencialnih ponudnikov in preferiranje ponudnika, ki je tudi več kot očitno sodeloval pri pripravi projekta in popisa in so podane zahteve napisane kot jih oni izpolnjujejo.

Hkrati opozarjamo na diskriminatornost do potencialnih ponudnikov, saj je trenutno nemogoče pridobiti FIBA certifikat novim proizvajalcem. Kot dokaz se lahko obrnete na FIBA organizacijo <http://www.fiba.basketball/>. Glede na opisano pozivamo naročnika, da sporno zahtevo umakne iz razpisa, saj v tem trenutku predstavlja nemogoč pogoj, posledično pa je kršeno tudi temeljno načelo enakopravnosti in gospodarnosti. Zahteva po FIBA certifikatu tudi ni skladna z zahtevo, da mora biti vsaka zahteva iz razpisa povezana s predmetni razpisom. Kot rečeno, je že iz samega popisa razvidno, da se v predmetni dvorani ne bodo izvajale teme najvišjega ranga, saj v razpisu za takšne tekme, ni opredeljenih vrste drugih obveznih zahtev za izvedbo takšnih tekem. Zavedamo se dejstva, da je naročnik avtonomen pri opredelitvi zahtev, vendar morajo biti le te v povezavi in sorazmerne predmetnemu razpisu.

Hkrati pa ti potencialni ponudniki izpolnjujejo vse zakonske zahteve glede ustreznosti izdelkov in naročniku v polni meri lahko zagotovijo cenejšo in enako ali še bolj kvalitetno opremo, saj razpolagajo z vsemi ustreznimi standardi, ki veljajo v Sloveniji in EU.

(Odločitev - Sklep Državne revizijske komisije št. 018-111/2020-9) Naročnika zato pozivamo, da zahtevo po potrdilu FIBA pri opremi - TRIBUNAH umakne iz zahtev in omogoči konkurenčno nastopanje ponudnikov na razpisu na način, da zahteva zgolj izpolnjevanje veljavnih harmoniziranih standardov za opremo.

S tem bo naročnik omogočil večjo konkurenco, glede na zahtevane standarde pa bo dobil tudi enako kvalitetno blago.«

3. ODGOVOR

»Spoštovani, naročnik dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila v tem delu ne bo spremenil in vztraja pri zahtevi za FIBA certifikata, saj tehnično in ekonomsko opravičujeta samo rabo dvorane in same zahteve FIBA certifikata tako pri tribunah kot tudi pri športnem podu - tekme na mednarodnem nivoju. Naročnik je pregledal pretekla javna naročila in ugotavlja, da lahko v predmetnem javnem naročilu ponudbe odda več ponudnikov iz EU. Lep pozdrav.«

4. VPRAŠANJE

»V popisih opreme ugotavljamo, da imajo nekatere postavke - predvsem športna oprema, zahtevo, da je obvezno prilaganje dokazil skladnosti oz. certifikatov ob ponudbi. Glede na to, da je ta zahteva samo pri nekaterih postavkah in glede na obseg priprave vse dokumentacije naročnika sprašujemo, ali je res potrebno to prilagati k ponudbi, ali bo zahteve preverjal kasneje pred oddajo ponudbe najbolj ugodnemu ponudniku oz. pred izvedbo opreme, kot je definirano pri ostalih postavkah?«

4. ODGOVOR

»Spoštovani, ponudnik mora predložiti potrdilo o skladnosti za vse postavke, za katere je tako zahtevano v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila. Lep pozdrav.«

Dalje Državna revizijska komisija ugotavlja, da sta bili na portalu javnih naročil dne 24. 7. 2023 ob 17.21 uri v zvezi z navedenima zahtevama objavljeni naslednji vprašanja in odgovora naročnika:

VPRAŠANJE

»1. vprašanje

Spoštovani,

ponovno vas pozivamo, da pri opremi (tribunah) umaknete zahtevo po FIBA certifikatu, saj ta ni zakonita.

Opozarjamo vas, da je Državna revizijska komisija v sklepu št. 018-111/2020-9 v enakih okoliščinah za isti konkretni certifikat (FIBA) že odločila, da predstavlja nezakonito zahtevo. Zahtevo bomo v nasprotnem primeru izpodbijali pred Državno revizijsko komisijo, ki bo našemu zahtevku glede na navedeno odločbo nedvomno ugodila.

Certifikat FIBA je namreč treba razlagati kot znak v smislu 69. in 70. člena ZJN-3. Kadar naročnik zahteva določen znak, mora na podlagi določbe tretjega odstavka 69. člena ZJN-3 sprejeti vse znake, ki potrjujejo, da gradnje, blago ali storitve izpolnjujejo enakovredne zahteve za pridobitev znaka. Poleg tega mora naročnik v tem primeru navesti konkretne okoliščine (lastnosti), ki jih ta znak dokazuje in se ne more sklicevati na znak kot celoto. Za te konkretne okoliščine pa mora dopustiti dokazovanje z vsemi drugimi primernimi dokazili (glej npr. tudi sklep Državne revizijske komisije št. 018-221/2017 glede certifikata »Družini prijazno podjetje«).

Na podlagi navedenega ni mogoče kot zahteve pavšalno določiti »certifikat FIBA«, temveč je treba opredeliti konkretne zahteve, ki jih ta certifikat dokazuje, za katere ima naročnik objektivno utemeljene razloge, da jih pričakuje od ponudnikov. Te zahteve naročnik ne sme pustiti dokazovati zgolj s tem certifikatom, temveč tudi z vsemi drugimi primernimi dokazili.

Zahteva po certifikatu FIBA je tako dvakrat nezakonita - prvič je pavšalno določena kot tehnična zahteva (čeprav gre po vsebini za dokazilo o tehničnih zahtevah in bi torej tehnične zahteve morale biti posebej konkretno določene) in drugič je določena kot edino dokazilo, kar ni dopustno.

To velja še toliko bolj, ker gre pri certifikatu FIBA izključno za komercialni certifikat, ki ne izkazuje nobene posebne lastnosti oziroma kvalitete, temveč zgolj plačilo določenega denarja, ki je potreben za pridobitev tega certifikata.

Če zahteve ne boste umaknili, bomo vložili zahtevek za revizijo.

Vaše navedbe, da zahteve lahko izpolni »več ponudnikov iz EU«, so neprepričljive. Prvič, tehnične specifikacije so določene na način, da tisti tuji ponudniki, ki razpolagajo s certifikatom FIBA, ne izpolnjujejo drugih zahtev, npr. certifikata o skladnosti za EN 13200 in vseh podskupin, ki so zahtevane (vse izpolnjuje le en konkreten domači ponudnik). In drugič, da to ne drži (in da tuji ponudniki v nobenem primeru za naročila v Sloveniji niso zainteresirani), jasno potrjuje dejstvo, da v Sloveniji še nobene dvorane ni opremil noben tuji ponudnik. To pomeni, da je konkurenca s to nezakonito zahtevo de facto v celoti omejena. Zahteva je nezakonita - če je ne boste umaknili, bomo primorani vložiti zahtevek za revizijo.

2. vprašanje

Spoštovani,

ponovno vas pozivamo, da spremenite zahtevo o skladnosti tribune s SIST EN 60204-1.

Pri tem certifikatu gre za znak, kot ga opredeljuje 69. in 70. člen ZJN-3, kar pomeni, da znak ne more biti hkrati določen kot tehnična specifikacija in kot dokazilo za izpolnitev te tehnične specifikacije.

V razpisni dokumentaciji bi morali navesti konkretne tehnične specifikacije (lastnosti), za katere imate objektivno utemeljene razloge, da jih zahtevate, za te specifikacije pa bi poleg certifikata SIST EN 60204-1 morali dopustiti druga primerna dokazila, ki bi te specifikacije prav tako dokazovala. Certifikat SIST EN 60204-1 namreč ni edino dokazilo, s katerim je mogoče dokazati lastnosti, za katere obstajajo objektivno utemeljeni razlogi, da jih zahtevate.

Enakovredno je namreč te lastnosti mogoče dokazovati z izvedenim in pozitivnim pregledom o ustrezni skladnosti izvedenih tribun in izjavo o skladnosti - na ta način smo te lastnosti že dokazovali pri drugih javnih naročnikih. Zato zahtevamo, da naročnik enak način dokazovanja omogoči tudi v predmetni zadevi, saj dokazovanje (nedoločenih in nekonkretiziranih) specifikacij zgolj z enim točno določenim certifikatom ni zakonito.

To velja še toliko bolj, ker se standard SIST EN 60204-1 nanaša na lastnosti električne opreme strojev, kar pomeni, da je za določeno konkretno opremo (npr. konkretno tribuno) certifikat mogoče dobiti šele, ko je oprema vgrajena. Pred tem za konkretno vgrajeno opremo certifikata ni mogoče pridobiti, kar pomeni, da se naročnik z vnaprej (v ponudbi) predloženim certifikatom v nobenem primeru ne more prepričati, da bo oprema skladna s tem certifikatom. To pa pomeni, da naročnik za takšno vnaprejšnjo zahtevo ne more imeti interesa. Celoten postopek pridobitve certifikata za tribuno je podrobno opisan v vprašanju glede skladnosti tribune s SIST EN 60204-1, na katerega ste odgovorili dne 12.07.2023 ob 16:34, in se nanj v izogib ponavljanju v celoti sklicujemo. Iz tega postopka je jasno, da naročnik za konkretno tribuno lahko dokazilo o izpolnjevanju zahtev pridobi šele po tem, ko je tribuna dobavljena in instalirana in mu v fazi oddaje ponudb za tribune, ki šele bodo dobavljene, tak certifikat nič ne koristi, saj ne dokazuje lastnosti tribun, ki šele bodo dobavljene.

Gre za dokazila, ki se po naravi pridobivajo po izvedbi del, saj se nanašajo na lastnosti konkretno dobavljene in instalirane opreme.

Zahteve, kot so določene v razpisni dokumentaciji, so nesmiselne in se ne nanašajo na konkretno opremo, za katero naročnik edino lahko izkazuje interes, poleg tega pa neupravičeno privilegirajo točno določenega ponudnika, saj ta edini izpolnjuje tudi takšne vnaprejšnje nedoločene zahteve. To pa pomeni, da je zaradi nezakonite zahteve neutemeljeno izključena konkurenca.

Če zahteve ne boste spremenili, bomo vložili zahtevek za revizijo.«

ODGOVOR

»Spoštovani,

odgovor na 1. vprašanje: naročnik ne bo spreminjal dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila

in odgovor na 2. vprašanje: naročnik ne bo spreminjal dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila. Lep pozdrav.«

Državna revizijska komisija na podlagi pregleda citiranih vprašanj in odgovorov ugotavlja, da sta bila na portalu javnih naročil dne 24. 7. 2023 v zvezi z zahtevo po FIBA potrdilu o ustreznosti tribun objavljena (zgolj) eno vprašanje in en odgovor naročnika. Iz vsebine omenjenega vprašanja izhaja, da se potencialni ponudnik, ki je vprašanje zastavil, z navedeno zahtevo ne strinja in naročniku predlaga, da jo umakne, saj je po njegovem mnenju nezakonita. Naročnik, nasprotno, odgovarja, da dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila ne bo spreminjal.

Iz navedenega sledi, da (edino) vprašanje v zvezi s FIBA potrdilom, na katerega je naročnik odgovoril dne 24. 7. 2023, ni bilo zastavljeno niti zaradi razjasnjevanja domnevno nejasnih določb

dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila niti zaradi pridobivanja dodatnih informacij ali dokumentov, potrebnih za pripravo ponudbe (gl. v tej zvezi četrti odstavek 61. člena ZJN-3). Nasprotno, iz vsebine vprašanja je razvidno, da je bilo slednje zastavljeno izključno z namenom izraziti nestrinjanje z navedeno zahtevo ter pozvati naročnika, naj jo umakne. Posledično tudi naročnik v okviru odgovora na navedeno vprašanje, kot izhaja iz njegove vsebine, ponudnikom ni podal prav nobene dodatne informacije oziroma dokumenta, potrebnega za pripravo ponudbe, pač pa je navedel le, da dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila ne bo spreminjal. Takšen odgovor je naročnik podal tudi že v zvezi s (po vsebini enakim) predhodnim vprašanjem potencialnega ponudnika, ki je bilo na portalu javnih naročil objavljeno dne 12. 7. 2023 ob 16.34 uri (gl. zgoraj citirana 3. vprašanje in 3. odgovor naročnika z navedenega dne).

Dalje Državna revizijska komisija ob upoštevanju citiranih vprašanj in odgovorov ugotavlja, da sta bila na portalu javnih naročil dne 24. 7. 2023 v zvezi z zahtevo po potrdilu o skladnosti (certifikatu) elektro napeljave s standardom EN 60204-1, ki ga je potrebno predložiti (že) v ponudbi, objavljena (zgolj) eno vprašanje in en odgovor naročnika. Iz vsebine omenjenega vprašanja izhaja, da se potencialni ponudnik, ki je vprašanje zastavil, z navedeno zahtevo ne strinja, saj bo navedeno potrdilo o skladnosti (certifikat) po njegovem zatrjevanju mogoče pridobiti šele po zaključeni montaži opreme in izvedbi ustreznih meritev. Posledično omenjenega certifikata ni mogoče predložiti že ob oddaji ponudbe, poleg tega bi moral naročnik, po mnenju potencialnega ponudnika, dopustiti tudi druga primerna dokazila. Potencialni ponudnik naročniku zato predlaga, da navedeno zahtevo spremeni. Naročnik, nasprotno, odgovarja, da dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila ne bo spreminjal.

Iz navedenega sledi, da (edino) vprašanje v zvezi s potrdilom o skladnosti elektro napeljave s standardom EN 60204-1, na katerega je naročnik odgovoril dne 24. 7. 2023, ni bilo zastavljeno niti zaradi razjasnjevanja domnevno nejasnih določb dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila niti zaradi pridobivanja dodatnih informacij ali dokumentov, potrebnih za pripravo ponudbe. Nasprotno, iz vsebine vprašanja je razvidno, da je bilo slednje zastavljeno izključno z namenom izraziti nestrinjanje z navedeno zahtevo ter pozvati naročnika, naj jo spremeni. Posledično tudi naročnik v okviru odgovora na navedeno vprašanje, kot izhaja iz njegove vsebine, ponudnikom ni podal prav nobene dodatne informacije oziroma dokumenta, potrebnega za pripravo ponudbe, pač pa je navedel le, da dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila ne bo spreminjal. Naročnik je sicer na vprašanja v zvezi z zahtevo po potrdilu o skladnosti elektro napeljave s standardom EN 60204-1 prek portala javnih naročil odgovarjal že dne 12. 7. 2023 ob 16.34 uri, v okviru katerih je vztrajal pri navedeni zahtevi (gl. zgoraj citirano 1., 2. in 4. vprašanje ter pripadajoče odgovore naročnika z navedenega dne).

Državna revizijska komisija ob upoštevanju navedenega ugotavlja, da iz nobenega od obravnavanih vprašanj, na portalu javnih naročil objavljenih dne 24. 7. 2023, ne izhaja zahteva po pridobitvi dodatnih (tj. novih) informacij ali dokumentov, niti ni naročnik potencialnim ponudnikom takšnih (tj. dodatnih oziroma novih) informacij ali dokumentov v odgovorih na omenjena vprašanja podal. Drugače povedano to pomeni, da naročnik v okviru odgovorov z dne 24. 7. 2023 potencialnih ponudnikov ni seznanil (z dodatnimi oziroma novimi) informacijami ali dokumenti, s katerimi slednji ne bi bili že seznanjeni v okviru odgovorov na predhodna vprašanja z dne 12. 7. 2023. Ker so bile torej (tudi) vlagatelju informacije, ki jih je naročnik v zvezi z izpodbijanima zahtevama podal v odgovorih z dne 24. 7. 2023, že znane in naročnik v odgovorih s tega dne ni navedel ničesar, kar ne bi navedel že v odgovorih z dne 12. 7. 2023, ni jasno, kako bi lahko zatrjevani kršitvi v zvezi z nepravočasnimi odgovori oziroma z opustitvijo podaljšanja roka za oddajo ponudb, četudi bi se izkazali za utemeljeni, vplivali na vlagateljev položaj v postopku javnega naročanja, ki ga vlagatelj varuje z zahtevkom za revizijo. V tej zvezi namreč iz prvega odstavka 14. člena ZPVPJN izhaja, da se aktivna legitimacija prizna vsaki osebi, ki ima ali je imela interes za dodelitev javnega naročila in ji je ali bi ji lahko z domnevno kršitvijo nastala škoda. Iz

navedenega pa sledi, da vlagatelj v zahtevku za revizijo ne more uveljavljati kršitev naročnika, ki neposredno ne posegajo v njegov položaj v postopku oddaje javnega naročila na način, da mu onemogočajo ali vsaj otežujejo sodelovanje v postopku. Kršitve, ki jih vlagatelj zatrjuje v zahtevku za revizijo, morajo torej imeti za posledico verjeten nastanek škode, ki se kaže kot posledica nezakonitega oteževanja ali onemogočanja pridobitve konkretnega javnega naročila.

Ob dejstvu, da je bil vlagatelj z informacijami, ki jih je naročnik podal v odgovorih z dne 24. 7. 2023, v celoti seznanjen že na podlagi naročnikovih odgovorov z dne 12. 7. 2023, ni mogoče zaključiti, da so vlagatelju bodisi domnevno prepozni odgovori naročnika z dne 24. 7. 2023 bodisi domnevna opustitev podaljšanja roka za oddajo ponudb nezakonito preprečili ali vsaj otežili sodelovanje v obravnavanem postopku javnega naročanja. Ker torej vlagatelju za vsebinsko obravnavo navedb v zvezi z zatrjevanima kršitvama glede nepravočasnih odgovorov oziroma opustitve podaljšanja roka za oddajo ponudb aktivne legitimacije v skladu s prvim odstavkom 14. člena ZPVPJN ni mogoče priznati, se Državna revizijska komisija do navedb v povezavi z domnevnima kršitvama ni vsebinsko opredeljevala.

Državna revizijska komisija je v nadaljevanju obravnavala revizijske navedbe v zvezi z zatrjevano nezakonitostjo naročnikovih zahtev po predložitvi potrdila FIBA organizacije o ustreznosti tribun in po predložitvi potrdila o skladnosti (certifikata), iz katerega izhaja, da je elektro napeljava pri tribunah ter sedežnih mestih skladna s standardom EN 60204-1.

Državna revizijska komisija v tej zvezi uvodoma pojasnjuje, da je naročnik – kot bo razvidno iz nadaljevanja – v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila glede obeh zahtevanih dokazil navedel, da ju morajo ponudniki predložiti »za dokazovanje usposobljenosti«. Četudi bi navedeno kazalo na dejstvo, da je naročnik omenjeni dokazili zahteval v zvezi z dokazovanjem pogojev za sodelovanje, ki se nanašajo na ugotavljanje sposobnosti gospodarskega subjekta (gl. naslov v ZJN-3 pod točko »2.4.2 Ugotavljanje sposobnosti«), pa Državna revizijska komisija ugotavlja, da naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila med pogoji za sodelovanje, ki jih je določil v točki »E) Pogoji za sodelovanje (76. člen ZJN-3)«, ni določil nobenega pogoja, v zvezi s katerim bi zahteval predložitev katerega izmed spornih dokazil, niti ni katero od spornih dokazil v omenjeni točki navedeno. Še več – iz navedb naročnika samega, podanih v odločitvi o zavrnitvi zahtevka za revizijo, nedvoumno izhaja, da naročnik nobenega od omenjenih dokumentov ne šteje kot dokazila za dokazovanje pogojev za sodelovanje, temveč kot dokazili za dokazovanje izpolnjevanja tehničnih specifikacij (tj. kot dokazili za dokazovanje ustreznosti predmeta javnega naročila), kot takšni pa sporni dokazili pojmuje in ju v revizijskem postopku izpodbija tudi vlagatelj. Ker je torej med strankama nesporno, da omenjena dokumenta po svoji naravi predstavljata dokazilo za dokazovanje izpolnjevanja tehničnih specifikacij, temu pa – na podlagi v nadaljevanju navedenih določb dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila – pritrjuje tudi Državna revizijska komisija, je slednja oba zahtevana dokumenta v konkretnem primeru obravnavala kot dokazili za dokazovanje izpolnjevanja tehničnih specifikacij predmeta javnega naročila. Pri tem Državna revizijska komisija pojasnjuje še, da navedba naročnika iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, da morajo ponudniki omenjeni dokazili predložiti »za dokazovanje usposobljenosti«, predstavlja (kvečjemu) nepravilno pravno kvalifikacijo, ki pa v ničemer ni vplivala na možnost oddaje dopustne ponudbe in z vidika zakonitosti konkretnega postopka oddaje javnega naročila, kot pravilno navaja tudi vlagatelj, ni bistvena.

V obravnavanem primeru je med vlagateljem in naročnikom spor glede vprašanja, ali je naročnik dokazili, ki ju je zahteval za dokazovanje izpolnjevanja tehničnih specifikacij predmeta javnega naročila, določil v skladu z ZJN-3.

Naročnik opredeli predmet javnega naročila s tehničnimi specifikacijami, za ugotavljanje, ali so zahtevane tehnične specifikacije izpolnjene, pa določi dokazila. V skladu s prvim odstavkom 68.

člena ZJN-3 določajo tehnične specifikacije zahtevane značilnosti gradnje, storitve ali blaga. Te značilnosti se lahko nanašajo tudi na točno določen postopek ali način proizvodnje ali zagotavljanja zahtevanih gradenj, blaga ali storitev ali na točno določen postopek za kakšno drugo stopnjo v njihovi življenjski dobi, tudi če takšni dejavniki fizično niso del njih, a pod pogojem, da so značilnosti povezane s predmetom javnega naročila ter sorazmerne z vrednostjo in cilji javnega naročila.

Naročnik mora tehnične specifikacije v skladu s prvim odstavkom 68. člena ZJN-3 navesti v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, in sicer na enega izmed načinov, ki so določeni v petem odstavku 68. člena ZJN-3:

- a) v smislu zahtev glede delovanja ali funkcionalnosti, vključno z okoljskimi značilnostmi, če so parametri dovolj natančni, da lahko ponudnik opredeli predmet javnega naročila, naročnik pa odda javno naročilo;
- b) s sklicevanjem na tehnične specifikacije in po prednostnem vrstnem redu na nacionalne standarde, ki so prevzeti po evropskih standardih, evropske tehnične ocene oziroma evropski ocenjevalni dokument, če se ta uporabi kot podlaga za izdajo evropske tehnične ocene, skupne tehnične specifikacije, mednarodne standarde, druge tehnične referenčne sisteme, ki jih določijo evropski organi za standardizacijo, ali, če teh ni, na nacionalne standarde, nacionalna tehnična soglasja ali nacionalne tehnične specifikacije, povezane s projektiranjem, izračunom in izvedbo gradenj ter uporabo blaga, pri čemer se pri vsakem sklicevanju navede »ali enakovredni«;
- c) v smislu zahtev glede delovanja ali funkcionalnosti iz a) točke s sklicevanjem na tehnične specifikacije iz b) točke kot podlago za domnevo skladnosti s temi zahtevami glede delovanja ali funkcionalnosti;
- d) s sklicevanjem na tehnične specifikacije iz b) točke za nekatere značilnosti ter s sklicevanjem na zahteve glede delovanja ali funkcionalnosti iz a) točke za druge značilnosti.

Kadar namerava naročnik naročiti gradnje, storitve ali blago z določenimi okoljskimi, socialnimi ali drugimi značilnostmi, lahko v skladu s prvim odstavkom 69. člena ZJN-3 v tehničnih specifikacijah, merilih za oddajo javnega naročila ali pogojih za izvedbo javnega naročila zahteva določen znak kot dokaz, da te gradnje, storitve ali blago ustrezajo zahtevanim značilnostim, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

- a) zahteve za pridobitev znaka se nanašajo le ne kriterije, povezane s predmetom javnega naročila, in so ustrezne za določitev značilnosti gradenj, blaga ali storitev, ki so predmet javnega naročila;
- b) zahteve za pridobitev znaka temeljijo na objektivno preverljivih in nediskriminatornih kriterijih;
- c) znak je oblikovan na podlagi odprtega in transparentnega postopka, v katerem lahko sodelujejo vse zainteresirane strani, vključno z državnimi organi, potrošniki, socialnimi partnerji, proizvajalci, distributerji in nevladnimi organizacijami;
- č) znak lahko pridobi vsaka zainteresirana oseba;
- d) zahteve za pridobitev znaka določi tretja oseba, na katero gospodarski subjekt, ki zaprosi za dodelitev znaka, ne more odločilno vplivati.

Naročnik, ki zahteva določen znak, mora v skladu s tretjim odstavkom 69. člena ZJN-3 sprejeti vse znake, ki potrjujejo, da gradnje, blago ali storitve izpolnjujejo enakovredne zahteve za pridobitev znaka. Če iz razlogov, za katere mu ni mogoče pripisati odgovornosti, gospodarski subjekt znaka, ki ga je navedel naročnik, ali enakovrednega znaka očitno ni mogel pridobiti v ustreznem roku, mora naročnik v skladu s četrtem odstavkom 69. člena ZJN-3 sprejeti druga ustrezna dokazila, ki lahko vključujejo tehnično dokumentacijo proizvajalca, pod pogojem, da

gospodarski subjekt dokaže, da gradnje, blago ali storitve, ki naj bi jih zagotovil, izpolnjujejo naročnikove zahteve.

Naročnik lahko na podlagi prvega odstavka 70. člena ZJN-3 zahteva, da gospodarski subjekti kot dokazilo o skladnosti s tehničnimi specifikacijami, merili za oddajo javnega naročila, pogoji o sodelovanju ali posebnimi pogoji za izvedbo javnega naročila predložijo tudi poročilo o preizkusu, ki ga pripravi organ za ugotavljanje skladnosti, ali potrdilo, ki ga izda tak organ. Če naročnik zahteva predložitev potrdila, ki ga izdaja določen organ za ugotavljanje skladnosti, v skladu z drugim odstavkom 70. člena ZJN-3 sprejme tudi potrdilo, ki ga izda drug enakovredni organ za ugotavljanje skladnosti. Organ za ugotavljanje skladnosti je organ, ki izvaja dejavnosti ugotavljanja skladnosti, vključno s kalibracijo, preskušanjem, potrjevanjem in pregledovanjem, in je pooblaščen v skladu z Uredbo (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93 (UL L št. 218 z dne 13. 8. 2008, str. 30). Skladno s tretjim odstavkom 70. člena ZJN-3 mora naročnik sprejeti druga ustrezna dokazila, ki niso navedena v prvem odstavku tega člena, na primer tehnično dokumentacijo proizvajalca, kadar določen gospodarski subjekt nima dostopa do potrdil ali poročil o preizkusih iz prvega odstavka tega člena ali jih ne more pridobiti v ustreznih rokih, pod pogojem, da ni odgovoren za to, da nima dostopa, ter pod pogojem, da gospodarski subjekt s tem dokaže, da gradnje, blago ali storitve, ki jih zagotavlja, izpolnjujejo tehnične specifikacije, merila za oddajo naročila ali pogoje za izvedbo naročila.

Iz navedenih določil ZJN-3 izhaja, da je naročnik upravičen od ponudnikov zahtevati dokazovanje zahtevanih značilnosti lastnosti blaga. Medtem ko torej naročnik s tehničnimi specifikacijami opredeli predmet javnega naročila, ponudniki z dokazili dokazujejejo, da ponujeni predmet zahtevane tehnične specifikacije izpolnjuje. To pa pomeni, da bi bila zahteva po dokazovanju tehničnih specifikacij z dokazili, ki jih ne bi upravičeval predmet javnega naročila oziroma ki bi presejala vsebino tehničnih specifikacij, nesorazmerna, kot taka pa v nasprotju z načelom sorazmernosti (8. člen ZJN-3), kršitev katerega v konkretnem primeru naročniku očita tudi vlagatelj. Nesorazmerne zahteve v zvezi z dokazovanjem bi posledično lahko vplivale na to, da bi bil krog gospodarskih subjektov, ki bi lahko sodelovali v postopku javnega naročanja, ožji, zato bi navedeno – v kolikor bi se navedbe vlagatelja o kršitvi načela sorazmernosti v povezavi s spornima dokaziloma izkazale za utemeljene – lahko pomenilo tudi neupravičeno omejevanje konkurence (prim. 5. člen ZJN-3), kar vlagatelj (po vsebini smiselno) dalje očita naročniku.

V obravnavanem primeru je naročnik v okviru splošnih navodil v zavihku »II.-TRIBUNE« popisa del oziroma opreme za sklop 1 (kot delu dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila) določil, da morajo ponudniki »za dokazovanje usposobljenosti« med drugim predložiti »potrdilo FIBA organizacije o ustreznosti tribun«.

Vlagatelj v zvezi z zahtevo po predložitvi potrdila FIBA organizacije o ustreznosti tribun (med drugim) zatrjuje, da je FIBA kot mednarodna košarkarska zveza zasebni subjekt, posledično pa certifikatov in odobritev, ki jih izdaja, ni mogoče obravnavati niti kot znakov, urejenih v 69. členu ZJN-3, niti kot dokazil, urejenih v 70. členu ZJN-3. Dalje vlagatelj zatrjuje še, da je naročnik kršil tretji in četrti odstavek 69. člena ZJN-3 ter tretji odstavek 70. člena ZJN-3, ker v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila ni dopustil dokazovanja z drugim znakom oziroma z drugimi ustreznimi dokazili.

Iz izpostavljenih revizijskih navedb na eni strani izhaja stališče vlagatelja, da pravne podlage za zahtevo po predložitvi potrdila FIBA o ustreznosti tribun ni najti niti v 69. členu ZJN-3 niti v 70. členu ZJN-3, kar posledično pomeni, da se 69. in 70. člen ZJN-3 po mnenju vlagatelja v primeru spornega potrdila FIBA ne uporabljata. V nasprotju z navedenim vlagatelj na drugi strani naročniku kot kršitev očita prav neuporabo 69. in 70. člena ZJN-3 ter zatrjuje, da bi moral naročnik

v skladu z navedenima členoma dopustiti tudi dokazovanje z drugim znakom oziroma z drugimi ustreznimi dokazili.

Glede na nasprotujoče si trditve vlagatelja je zato Državna revizijska komisija najprej obravnavala revizijske navedbe glede vprašanja, ali je sporno potrdilo FIBA mogoče obravnavati kot znak v smislu 69. člena ZJN-3 oziroma kot dokazilo v smislu 70. člena ZJN-3.

V tej zvezi Državna revizijska komisija uvodoma pojasnjuje, da se 70. ZJN-3 – kot izhaja že iz naslova tega člena – nanaša na poročila o preizkusih, ki jih pripravijo organi za ugotavljanje skladnosti, in potrdila, ki jih izdajo takšni organi, naročnik pa jih lahko zahteva kot dokazilo o skladnosti s tehničnimi specifikacijami, merili za oddajo javnega naročila, pogoji o sodelovanju ali posebnimi pogoji za izvedbo javnega naročila. V skladu z drugim odstavkom 70. člena ZJN-3 je organ za ugotavljanje skladnosti tisti organ, ki izvaja dejavnosti ugotavljanja skladnosti, vključno s kalibracijo, preskušanjem, potrjevanjem ter pregledovanjem, in je pooblaščen v skladu z Uredbo (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93 (UL L št. 218 z dne 13. 8. 2008, str. 30). Iz navedenega tako sledi, da se 70. člen ZJN-3 nanaša na poročila o preizkusih in potrdila, ki jih izdajajo organi, ki izvajajo dejavnosti ugotavljanja skladnosti, vključno s kalibracijo, preskušanjem, potrjevanjem ter pregledovanjem, in so pooblaščen v skladu z Uredbo (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93.

Med strankama revizijskega postopka ni sporno, da FIBA ni organ, ki izvaja dejavnosti ugotavljanja skladnosti, vključno s kalibracijo, preskušanjem, potrjevanjem ter pregledovanjem, in je pooblaščen v skladu z Uredbo (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93. Iz tega pa sledi, da FIBA ni organ za ugotavljanje skladnosti, kot ga v zvezi s pripravo poročil o preizkusih in izdajo potrdil določa drugi odstavek 70. člena ZJN-3, zato potrdil, ki jih izdaja, ni mogoče šteti za potrdila v smislu 70. člena ZJN-3, posledično pa se v zvezi s temi potrdili 70. člen ZJN-3 ne uporablja. To pa nadalje pomeni, da se v zvezi s potrdili, ki jih izdaja FIBA, ne uporablja niti tretji odstavek navedenega člena, ki naročniku nalaga, da mora – pod pogoji, določenimi v zakonu – sprejeti tudi druga ustrezna dokazila, ki niso navedena v prvem odstavku 70. člena ZJN-3. Ker gre torej ugotoviti, da se 70. člen ZJN-3 na potrdila, ki jih izdaja FIBA, ne nanaša, posledično tudi ni mogoče pritrditi vlagateljevi navedbi, da je naročnik kršil tretji odstavek navedenega člena, ko je kot dokazilo zahteval (izključno) potrdilo FIBA organizacije o ustreznosti tribun, ne da bi dopustil druga ustrezna dokazila.

Ob dejstvu, da navedbe strank ne dajejo podlage za zaključek, da potrdilo FIBA o ustreznosti tribun predstavlja potrdilo v smislu določb 70. člena ZJN-3, kar posledično pomeni, da 70. člen ZJN-3 naročnika v zvezi z navedenim potrdilom ne zavezuje, je potrebno v nadaljevanju ugotoviti še, ali je omenjeno potrdilo FIBA mogoče šteti kot dokaz v smislu določb 69. člena ZJN-3, saj bi to pomenilo, da naročnika v zvezi z navedenim potrdilom zavezujejo določbe 69. člena ZJN-3, ki se nanašajo na dokazovanje z znaki.

Znak je v skladu z 19. točko prvega odstavka 2. člena ZJN-3 vsak dokument, spričevalo ali potrdilo, ki potrjuje, da gradnje, blago, storitve, procesi ali postopki izpolnjujejo določene zahteve. Kadar namerava naročnik naročiti gradnje, storitve ali blago z določenimi okoljskimi, socialnimi ali drugimi značilnostmi, lahko v skladu s prvim odstavkom 69. člena ZJN-3 v tehničnih specifikacijah, merilih za oddajo javnega naročila ali pogojih za izvedbo javnega naročila zahteva določen znak kot dokaz, da te gradnje, storitve ali blago ustrezajo zahtevanim značilnostim. Dokazovanje z znakom pa lahko, kot nadalje izhaja iz prvega odstavka 69. člena ZJN-3, naročnik

zahteva le, če so kumulativno izpolnjeni v zakonu določeni pogoji, med drugim mora biti znak, ki ga naročnik zahteva kot dokaz, oblikovan na podlagi odprtega in transparentnega postopka, v katerem lahko sodelujejo vse zainteresirane strani, vključno z državnimi organi, potrošniki, socialnimi partnerji, proizvajalci, distributerji in nevladnimi organizacijami (prim. točko c) prvega odstavka 69. člena ZJN-3).

Med strankama postopka ni sporno, da potrdilo FIBA, ki ga naročnik zahteva v zvezi z dokazovanjem ustreznosti tribun, ni oblikovano na podlagi postopka, v katerem lahko sodelujejo vse zainteresirane strani, vključno z državnimi organi, potrošniki, socialnimi partnerji, proizvajalci, distributerji in nevladnimi organizacijami. To pa pomeni, da ni izpolnjen eden izmed kumulativno določenih pogojev, kot jih za dokazovanje z znaki zahteva 69. člen ZJN-3, posledično pa potrdila FIBA o ustreznosti tribun ni mogoče šteti kot dokazila v smislu določb 69. člena ZJN-3. Ker torej navedeno potrdilo FIBA ne predstavlja dokazila v pomenu iz 69. člena ZJN-3, se zanj tudi ne uporabljata tretji in četrti odstavek navedenega člena, kršitev katerih vlagatelj v konkretnem primeru očita naročniku. Drugače povedano to pomeni, da naročnika – glede na ugotovitev, da sporno potrdilo FIBA ne predstavlja dokazila v smislu določb 69. člena ZJN-3 – v zvezi z obravnavanim potrdilom ne zavezuje tretji odstavek navedenega člena, ki naročniku nalaga, da mora sprejeti vse znake, ki potrjujejo, da gradnje, blago ali storitve izpolnjujejo enakovredne zahteve za pridobitev znaka. Iz istega razloga naročnika v zvezi s potrdilom FIBA ne zavezuje niti četrti odstavek navedenega člena, ki zahteva, da mora naročnik – pod pogoji, določenimi v zakonu – sprejeti tudi druga ustrezna dokazila. Iz navedenega pa nadalje sledi, da je sklicevanje vlagatelja na sodbo Sodišča Evropske unije v zadevi C-368/10 glede dokazovanja z znaki pravno nepomembno.

Četudi torej potrdila FIBA ni mogoče šteti niti kot dokazila v smislu določb 69. člena ZJN-3 niti kot dokazila v smislu 70. člena ZJN-3, pa to še ne pomeni, da ga naročnik za dokazovanje tehničnih specifikacij predmeta javnega naročila ne bi smel zahtevati. V nasprotju z dokazili za dokazovanje pogojev za sodelovanje, ki so v ZJN-3 taksativno navedena (gl. 77. in 78. člen ZJN-3), ZJN-3 ne vsebuje določbe, ki bi taksativno naštevala tudi dokazila za dokazovanje tehničnih specifikacij. Iz dejstva, da v ZJN-3 niso navedena vsa dokazila, ki jih naročnik lahko zahteva za dokazovanje tehničnih specifikacij, izhaja, da dokazila iz 69. in 70. člena ZJN-3 ne predstavljajo edinih možnih dokazil za dokazovanje tehničnih specifikacij, zato ni mogoče pritrditi vlagateljevi navedbi, da potrdila FIBA o ustreznosti tribun ni dopustno določiti kot dokazila o izpolnjevanju tehničnih zahtev, ker podlage zanj ni najti ne v 69. ne v 70. členu ZJN-3.

V nadaljevanju je Državna revizijska komisija obravnavala navedbe vlagatelja o tem, da naročnik za določitev zahteve po predložitvi potrdila FIBA o ustreznosti tribun nima objektivno opravičljivih razlogov, posledično pa sta po mnenju vlagatelja kršeni načeli enakopravne obravnave ponudnikov (7. člen ZJN-3) in zagotavljanja konkurence med ponudniki (5. člen ZJN-3).

V tej zvezi je Državna revizijska komisija že večkrat opozorila, da načela zagotavljanja konkurence med ponudniki ni mogoče interpretirati v smislu zahteve po vzpostavljanju konkurenčnosti tudi na tistih področjih oziroma v tistih primerih, ko te iz upravičenih razlogov ni mogoče doseči. Prav tako tudi načela enakopravnosti v pravu javnih naročil ni mogoče razumeti kot absolutne kategorije. Enakopravnost namreč ne pomeni, da mora naročnik vsem potencialnim ponudnikom omogočiti enak položaj v postopku oddaje javnega naročila. Nasprotno, pravo praviloma ne sme neposredno vplivati na razmerja na trgu z ukrepi, ki bi povzročali ekonomsko ali dejansko enakost. Zaradi različnih ekonomskih, tehničnih, kadrovskih in tudi naravnih danosti je dejanski položaj ponudnikov ter njihovih ponudb različen, prednosti, ki jih te dajejo, pa je dovoljeno in pogosto celo gospodarno upoštevati. Zato zgolj dejstvo, da naročnik z določeno zahtevo razlikuje ponudnike, še ne pomeni, da je takšna zahteva že sama po sebi diskriminatorna. V naravi same zahteve je, da ponudnike razvršča na tiste, ki določeno zahtevo

izpolnjujejo in je posledično njihovo ponudbo mogoče obravnavati kot dopustno (tj. kot takšno, ki ustreza potrebam in zahtevam naročnika), ter na tiste, ki te zahteve ne izpolnjujejo in posledično ne morejo sodelovati v postopku oddaje javnega naročila. Naročniki so zato v postopkih oddaje javnih naročil upravičeni postavljati zahteve, ki imajo za posledico razlikovanje ponudnikov, vendar le iz razlogov, ki so neposredno povezani s predmetom javnega naročila in so objektivno opravičljivi. Ni pa dopustno razlikovanje ponudnikov glede na kriterije, ki niso objektivno opravičljivi in pomenijo zlasti krajevno, predmetno ali osebno diskriminacijo, s čimer je določen gospodarski subjekt bodisi postavljen v bistveno slabši položaj bodisi je privilegiran, ne da bi za to obstajali utemeljeni razlogi (smiselno prim. tudi sodbo Sodišča Evropske unije v zadevi C-513/99).

V tej zvezi Državna revizijska komisija ugotavlja, da zahteva po predložitvi potrdila FIBA o ustreznosti tribun nedvomno predstavlja razlikovanje med subjekti, ki navedeno dokazilo lahko predložijo, in subjekti, ki navedenega dokazila ne morejo predložiti, ne glede pri tem na dejstvo, ali z izpostavljenim potrdilom razpolagajo štirje gospodarski subjekti, kot to vlagatelj zatrjuje v vlogi z dne 11. 8. 2023, ali pa zgolj dva, kot to zatrjuje v zahtevku za revizijo. Nobenega dvoma ni zato, da sporna zahteva oži krog gospodarskih subjektov, ki lahko sodelujejo v postopku javnega naročanja. Ker pa je ravnanje naročnika, s katerim se omejuje konkurenca in vzpostavlja razlikovanje med ponudniki, (glede na predhodno pojasnjeno) v nasprotju z določili ZJN-3 le v primeru, v kolikor je takšna omejitev oziroma razlikovanje neupravičeno, je Državna revizijska komisija v nadaljevanju presojala, ali je naročnik za ravnanje (tj. za oblikovanje izpodbijane zahteve), s katerim je zožil krog gospodarskih subjektov, ki lahko pridobijo predmetno javno naročilo, ter s tem vzpostavil razlikovanje med njimi, imel podlago v objektivno in strokovno opravičljivih razlogih, povezanih s predmetom javnega naročila.

Naročnik zahtevo po predložitvi potrdila FIBA o ustreznosti tribun v konkretnem primeru (med drugim) utemeljuje z namero po organizaciji tekem na mednarodnem nivoju. Z informacijo, da namerava v športni dvorani, za katero v predmetnem postopku naroča opremo, gostiti oziroma organizirati tekme na mednarodnem nivoju, je naročnik potencialne ponudnike seznanil že v okviru odgovora na vprašanje, ki je bilo na portalu javnih naročil objavljeno dne 12. 7. 2023 ob 16.34 uri, s tem pa je izpostavljena informacija v skladu s prvim odstavkom 67. člena ZJN-3 postala del dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila. Ob upoštevanju določb dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila gre zato zaključiti, da se bo omenjena športna dvorana uporabljala (tudi) za izvedbo tekem na mednarodni ravni.

Navedeno je še dodatno potrjeno z ugotovitvijo, da naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila potrdila FIBA ni zahteval le za tribune, temveč tudi za športni pod (gl. splošna navodila v zavihku »I. ŠPORTNI POD – VELIKA DVORANA« popisa del oziroma opreme za sklop 1), pri čemer pa vlagatelj slednjega (za razliko od zahteve po predložitvi potrdila FIBA v zvezi s tribunami) naročniku ne očita kot kršitve. Ker je torej naročnik zahtevo po predložitvi potrdila FIBA določil tako v zvezi s tribunami kakor tudi v zvezi s športnim podom, splošno znano dejstvo pa je, da so športni pod in tribune najpomembnejši elementi športne dvorane, je še toliko bolj prepričljiva navedba naročnika iz odločitve o zavrnitvi zahtevka za revizijo, da si želi v omenjeno športno dvorano privabiti vrhunske košarkarje in ekipe tako za izvedbo športnih priprav kot tudi mednarodnih tekem. Z življenjskega vidika pa je logično, da bo naročniku pri konkuriranju za pridobitev organizacije tekem na mednarodni ravni – poleg potrdila FIBA o ustreznosti športnega poda – nedvomno koristilo tudi potrdilo FIBA o ustreznosti tribun.

Ob upoštevanju dejstva, da se bo športna dvorana, ki jo v konkretnem primeru opremlja naročnik, uporabljala (tudi) za organizacijo tekem na mednarodni ravni, pa ni mogoče pritrditi vlagateljevi navedbi, da zahteva po predložitvi FIBA potrdila o ustreznosti tribun ni povezana s predmetom

javnega naročila oziroma da presega tisto, za kar se bo predmet uporabljal, s čimer vlagatelj utemeljuje kršitev načela sorazmernosti (8. člen ZJN-3).

Takšnega zaključka ne morejo spremeniti vlagateljeve navedbe o tem, da je uporaba odobrene FIBA opreme na vseh ravneh zgolj priporočljiva, obvezna pa le za elitno raven FIBA nacionalnih in klubskih tekmovanj, pri čemer naročnik elitnih (niti drugih pomembnejših) FIBA tekmovanj ne bo mogel gostiti, saj mu tega ne omogočajo druge značilnosti dvorane.

V tej zvezi Državna revizijska komisija uvodoma ugotavlja, da naročnik ne nasprotuje vlagateljevi navedbi, da je uporaba odobrene FIBA opreme na vseh ravneh zgolj priporočljiva, obvezna pa le za elitno raven FIBA nacionalnih in klubskih tekmovanj. Ker je izpostavljeno navedbo zato potrebno šteti za nesporno, kot takšne pa je ni treba dokazovati, je Državna revizijska komisija kot nepotreben zavrnila dokazni predlog z vpogledom v vodnik po FIBA odobreni opremi, s katerim je vlagatelj dokazoval izpostavljeno navedbo.

Državna revizijska komisija v tej zvezi dalje ugotavlja, da naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila mednarodnih tekem, ki jih namerava organizirati v športni dvorani, ni omejil zgolj na elitno raven FIBA nacionalnih ter klubskih tekmovanj. Četudi iz navedb vlagatelja izhaja, da je uporaba odobrene FIBA opreme obvezna zgolj za elitno raven FIBA tekmovanj, pa hkrati iz navedb vlagatelja samega izhaja tudi, da je na ostalih ravneh FIBA tekmovanj uporaba navedene opreme priporočljiva. Nobenega dvoma ni zato, da dejstvo, ali ima določena športna dvorana odobreno FIBA opremo, pri potegovanju za organizacijo kateregakoli FIBA tekmovanja, četudi slednje ni na elitni FIBA ravni, ni nepomembno, posledično pa bo imel naročnik nedvomno več možnosti za pridobitev organizacije določenega tekmovanja v primeru, da bo imela športna dvorana FIBA odobreno opremo, vključno s FIBA potrdilom o ustreznosti tribun, s tem pa bo imel več možnosti za uresničitev namere v zvezi z organizacijo tekem na mednarodni ravni.

Vlagatelj zatrjuje tudi, da naročnik elitnih (niti drugih pomembnejših) FIBA tekmovanj ne bo mogel gostiti, saj mu tega ne omogočajo druge značilnosti dvorane. V tej zvezi se sklicuje na priročnik za organizacijo srednje zahtevnega in obsežnega elitnega FIBA dogodka, tj. na pravila za žensko košarkarsko svetovno prvenstvo iz leta 2018. Po zatrjevanju vlagatelja je iz priročnika razvidno, da morajo imeti prizorišča za skupinski del tekmovanja kapaciteto najmanj 4000 sedišč, medtem ko mora imeti prizorišče za zaključno fazo tekmovanja vsaj 8000 sedišč. Ker naročnik izpostavljeni navedbi ni nasprotoval in jo je posledično treba šteti za nesporno, kot takšne pa je ni treba dokazovati, je Državna revizijska komisija kot nepotreben zavrnila dokazni predlog z vpogledom v priročnik za kandidacijo za žensko svetovno prvenstvo v košarki 2018, s katerim je vlagatelj dokazoval izpostavljeno navedbo.

Iz (nespornih) navedb glede različnega zahtevanega števila sedišč za skupinski in zaključni del tekmovanja v okviru ženskega svetovnega prvenstva v košarki 2018, prav tako pa tudi iz (nespornih) navedb glede uporabe odobrene FIBA opreme, ki je obvezna zgolj za elitno raven FIBA tekmovanj, medtem ko je za ostala FIBA tekmovanja (le) priporočljiva, pa izhaja, da so za različna FIBA tekmovanja zahteve v zvezi s športnimi dvoranami, ki takšna tekmovanja gostijo, različne. Posledično pa vlagatelj v obravnavani zadevi ne more uspeti z navedbami glede zahtevanega števila sedišč v primeru ženskega svetovnega prvenstva v košarki 2018, s katero utemeljuje trditev o tem, da naročniku večjih in pomembnejših tekmovanj ne omogočajo druge značilnosti dvorane. Četudi namreč med strankama ni sporno, da naročnik v konkretni športni dvorani ne bi mogel organizirati ženskega svetovnega prvenstva v košarki 2018 (ki je nenazadnje, kot navaja že vlagatelj sam, tekmovanje na elitni FIBA ravni), pa to hkrati še ne pomeni tudi, da naročnik v omenjeni dvorani – glede na značilnosti slednje – ne bi mogel organizirati kakšnega drugega tekmovanja na mednarodni ravni ter s tem doseči zastavljenega cilja, tj. organizacije tekem na mednarodni ravni.

Naročnik v zvezi z navedenim ciljem (po vsebini smiselno) pojasnjuje, da si želi s privabljanjem vrhunskih košarkarjev s celega sveta in izvedbo tekem na mednarodni ravni povečati trženje dvorane ter poskrbeti za promocijo občine kot turistične destinacije, s tem pa za razvoj turizma v občini.

Izpostavljene navedbe so torej usmerjene v utemeljevanje razloga, zaradi katerega si naročnik želi v omenjeni športni dvorani gostiti oziroma organizirati tekme na mednarodni ravni. Razlog, na katerem temelji naročnikova želja oziroma namera po organizaciji tekem na mednarodni ravni, pa ne more biti predmet presoje Državne revizijske komisije. Kot je Državna revizijska komisija že večkrat zapisala, pravila javnega naročanja načeloma ne posegajo v določanje naročnikovih potreb, na podlagi katerih ta oblikuje predmet javnega naročila. Potrebe javnih naročnikov so vezane na izvajanje njihovih funkcij in nalog, ki so jim bile poverjene s predpisi, ki urejajo njihovo ustanovitev, organizacijo in obseg izvrševanja poverjenih jim dejavnosti oziroma njihovo poslovanje. Oblikovanje naročnikovih potreb je zato po naravi stvari v prvi vrsti vezano na odgovornost za pravilno in zakonito izvajanje nalog naročnika ter je kot tako stvar naročnikovih strateških poslovnih odločitev, v katere pravila o javnem naročanju ne morejo neposredno poseči. Ker v okvir določanja naročnikovih potreb sodi tudi razlog, zaradi katerega si naročnik v konkretnem primeru želi v predmetni športni dvorani gostiti oziroma organizirati tekme na mednarodni ravni, Državna revizijska komisija v nadaljevanju ni presojala naročnikovih (po vsebini smiselnih) navedb o tem, da si želi s privabljanjem vrhunskih košarkarjev s celega sveta in izvedbo tekem na mednarodni ravni povečati trženje dvorane ter poskrbeti za promocijo občine kot turistične destinacije, s tem pa za razvoj turizma v občini, posledično pa tudi ni presojala v tej zvezi podanih navedb vlagatelja.

Ker je Državna revizijska komisija dejansko stanje v obravnavani zadevi v celoti ugotovila že na podlagi navedenega, je kot nepotrebna zavrnila vlagateljeva dokazna predloga z opravo poizvedbe pri Občini Šenčur glede opreme in dogodkov v Športni dvorani Šenčur ter z ogledom navedene dvorane, iz istega razloga pa je kot nepotreben zavrnila vlagateljev dokazni predlog s postavitvijo strokovnjaka strojne stroke.

Ob dejstvu, da je Državna revizijska komisija že na podlagi ugotovitve o nameri naročnika, da bi v predmetni športni dvorani organiziral tekme na mednarodnem nivoju, zaključila, da je naročnik v konkretnem primeru uspel upravičiti zahtevo po predložitvi FIBA potrdila o ustreznosti tribun, v nadaljevanju ni presojala ostalih razlogov, s katerimi je naročnik upravičeval določitev izpostavljene zahteve. Državna revizijska komisija tako ni obravnavala naročnikovih navedb glede zatrjevane potrebe po kompatibilnosti športnega poda in tribun, dalje pa je kot neutemeljene zavrnila pavšalne navedbe vlagatelja o tem, da zadostno zagotovi za varno in kvalitetno opremo zagotavljajo že drugi standardi EN, ki jih naročnik zahteva v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila.

Vlagatelj je v zahtevku za revizijo predlagal tudi, naj Državna revizijska komisija vpogleda v pravila FIBA za odobritev opreme in opravi poizvedbo glede trajanja postopka odobritve opreme ter se s tem prepriča, da vlagatelj v času enega meseca in pol, kolikor ga je preteklo od objave obvestila o naročilu do poteka roka za prejem ponudb, potrdila FIBA zaradi predolgega postopka odobritve ne more pridobiti. Ker pa naročnik skladno z ZJN-3 ni dolžan zagotoviti oblikovanja takšnih določb navedene dokumentacije, ki bodo vsem potencialnim ponudnikom, vključno z vlagateljem, omogočale sodelovanje v postopku oddaje javnega naročila, pač pa je dolžan zagotoviti oblikovanje zakonitih določb navedene dokumentacije, izpostavljene navedbe za sprejem odločitve v dani zadevi niso pravno pomembne. Posledično jih Državna revizijska komisija ni vsebinsko obravnavala, navedene dokazne predloge pa je zavrnila kot nepotrebne.

Državna revizijska komisija na koncu pojasnjuje še, da je v zadevi št. 018-111/2020 na podlagi okoliščin omenjenega primera (med drugim) res ugotovila, da je naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila zahtevo po predložitvi potrdila FIBA o ustreznosti tribun določil v nasprotju z načelom sorazmernosti (8. člen ZJN-3), kakor to zatrjuje vlagatelj. V tej zvezi velja zato uvodoma poudariti, da ena odločitev, kot to izhaja že iz jezikovne razlage, še ne predstavlja ustaljene prakse. Poleg tega je treba izpostaviti tudi, da je odločitev v posamezni zadevi odvisna od okoliščin vsakokratnega primera. V primerjavi z zadevo št. 018-111/2020 je Državna revizijska komisija v konkretni zadevi – in s tem na podlagi ugotovljenih okoliščin konkretnega primera – drugače presodila namero naročnika, da bi v predmetni športni dvorani gostil oziroma organiziral (tudi) tekme na mednarodni ravni. Pri tem je Državna revizijska komisija (med drugim) upoštevala, da je naročnik navedeno namero, ki je sicer težko dokazljiva (saj gre za bodoče negotovo dejstvo), navedel že v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, pri čemer so določbe te dokumentacije navedeno namero potrjevale tudi v delu, ki se nanaša na športni pod (potrdilo FIBA za športni pod pa za vlagatelja v konkretnem primeru ni sporno). Posledično je Državna revizijska komisija v konkretnem primeru – drugače kot v zadevi št. 018-111/2020 – ugotovila, da predmet konkretnega javnega naročila upravičuje zahtevo po predložitvi potrdila FIBA o ustreznosti tribun, zato vlagateljev očitkom o kršitvi načela sorazmernosti (8. člen ZJN-3) ni pritrdila.

Državna revizijska komisija je v nadaljevanju obravnavala navedbe strank v zvezi z naročnikovo zahtevo po predložitvi potrdila o skladnosti (certifikata), iz katerega izhaja, da je elektro napeljava tribun ter sedežnih mest skladna s standardom EN 60204-1.

Naročnik je v okviru splošnih navodil in pri sedežnih mestih v zavihku *»II.-TRIBUNE«* popisa del oziroma opreme za sklop 1 (kot delu dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila) določil, da morajo ponudniki (med drugim) v ponudbi predložiti (tudi) dokazilo, da je *»elektro napeljava v skladu s standardom EN 60204-1«*, oziroma, da morajo v ponudbi predložiti *»potrdilo o skladnosti (certifikat), s katerim se potrdi skladnost opreme z zahtevanim standardom /.../ in elektro napeljava v skladu s standardom EN 60204-1 izdan in potrjen s strani neodvisnih, usposobljenih organov«*.

Vlagatelj v zahtevku za revizijo (med drugim) zatrjuje, da zahteva po predložitvi potrdila o skladnosti (certifikata) elektro napeljave s standardom EN 60204-1 že v ponudbi predstavlja nemogoč pogoj, saj bo mogoče za konkretno tribuno, ki ni tipska in bo izdelana po meri posebej za naročnika, certifikat o skladnosti s standardom EN 60204-1 pridobiti šele po montaži opreme oziroma po izdelavi navedene tribune. Po zatrjevanju vlagatelja lahko zato izpodbijana zahteva po predložitvi certifikata o skladnosti s standardom EN 60204-1 že ob oddaji ponudbe pomeni zgolj, da ima ponudnik na splošno neko tribuno, ki izpolnjuje zahteve po standardu EN 60204-1, pri čemer pa pretekla izdelava neke druge tribune v skladu z navedenim standardom še ne pomeni, da bo v skladu s tem standardom izdelana tudi tribuna, ki jo v konkretnem primeru naroča naročnik. Vlagatelj zatrjuje, da je zahtevati certifikat za tribuno, ki niti še ni bila izdelana, nesorazmerno in nepovezano s predmetom javnega naročila, s čimer naročniku očita kršitev načela sorazmernosti (8. člen ZJN-3).

Naročnik navedenemu nasprotuje in zatrjuje, da je pri določitvi zahteve po standardu EN 60204-1 upošteval strokovno mnenje, v skladu s katerim je potrebno zagotoviti, da bo oprema res izvedena v skladu s standardom in da ponudniki na podlagi že izvedenih projektov, na katerih se lahko pregleda in certificira izvedena električna oprema, razpolagajo z ustreznimi certifikati. Ob dejstvu, da je tribuna namenjena gledalcem, v času šolskega pouka pa tudi osnovnošolskim otrokom, naročnik že iz splošnega razumevanja odgovornosti za varnost ljudi ne more dopustiti, da bi zaradi slabe izvedbe, brez ustreznih varnostnih omejitev, priprave in uporabe opreme s

strani nepooblaščenih oseb imel kakršnekoli težave, saj lahko npr. pri udaru elektrike pride do hujših posledic za zdravje in celo do smrti.

Glede na izpostavljene navedbe strank je Državna revizijska komisija na podlagi drugega odstavka 33. člena ZPVPJN za pojasnila v zvezi z izdajo potrdila o skladnosti (certifikata) s standardom EN 60204-1 za elektro napeljavo pri teleskopski tribuni zaprosila Slovenski inštitut za standardizacijo in SIQ Ljubljana. Medtem ko Slovenski inštitut za standardizacijo (po vsebini) na vprašanje ni odgovoril in je zato njegov odgovor za obravnavano zadevo nepomemben, je SIQ Ljubljana na zastavljeno vprašanje (po vsebini) odgovoril v dopisu z dne 12. 9. 2023. V slednjem pojasnjuje, da je standard EN 60204-1 sestavljen iz dveh vidikov, ki sta ključna za skladnost končne naprave oziroma proizvoda (tj. v konkretnem primeru teleskopskih tribun). Pri tem se en del standarda navezuje na zahteve načrtovanja in jih mora proizvajalec upoštevati pri pripravi načrtov, drugi del standarda pa je povezan s pregledi in meritvami, ki se opravijo po tem, ko je naprava oziroma proizvod že izdelan. Slednje je še toliko bolj pomembno v primeru, ko ne gre za serijsko napravo, pač pa se morata koncept in načrtovanje teleskopskih tribun prilagoditi vsakemu projektu posebej. Povedano drugače, če proizvod ni serijski, proizvajalec težko dokazuje (s certifikatom ali poročilom) skladnost z zahtevami standarda EN 60204-1 vnaprej, saj so pomemben del dokazovanja na eni strani izvedene meritve in pregledi same izvedbe, na drugi pa preverjanje konceptnih rešitev, ki jih je proizvajalec predvidel pri načrtovanju ter prilagoditvi posameznemu projektu.

V zvezi s presojo vprašanja, ali je naročnikova zahteva po predložitvi potrdila o skladnosti s standardom EN 60204-1 v nasprotju z načelom sorazmernosti, kot to zatrjuje vlagatelj, Državna revizijska komisija pritrjuje vlagateljevi navedbi, da naročnik v konkretnem primeru naroča netipsko oziroma neserijsko tribuno, ki bo narejena po meri posebej zanj. Navedeno je, kot utemeljeno navaja že vlagatelj, jasno razvidno iz zahtev popisa del oziroma opreme za sklop 1 v zavihku »II.-TRIBUNE«, med drugim (tudi) v delu, ki se nanaša na elektroinštalacije:

»ELEKTROINŠTALACIJE

- *napajanje z električno energijo je iz stikalnega bloka, ki je predviden v projektu za objekt. V stikalnem bloku je del iz katerega se napaja električna športna oprema zaščiten z električnim stikalom na diferenčni tok (FID)*
- *priključek elektro pogona pripravi izvajalec el. instalacij objekta na predvideni lokaciji*
- *vsak blok tribun je ozemljen, priključek zagotavlja izvajalec objekta*
- *po končani izvedbi električnih inštalacij in ozemljitev ter izenačenje potencialov morajo biti izvedene potrebne meritve. Rezultati morajo biti ustrezni.«*

Glede na določbe dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila gre torej ugotoviti, da naročnik v konkretnem primeru naroča netipsko oziroma neserijsko tribuno, to pa je nenazadnje tudi logično in z življenjskega vidika prepričljivo, saj mora biti vsaka tribuna, tudi konkretna, prilagojena prostoru, v katerega bo montirana, pri čemer pa se ti prostori med seboj razlikujejo že po dimenzijah. Nobenega dvoma ni zato, da se konkretno javno naročilo nanaša na netipsko oziroma neserijsko tribuno, izdelano po meri posebej za naročnika.

V zvezi z netipsko oziroma neserijsko tribuno pa je SIQ Ljubljana v pojasnilu z dne 12. 9. 2023, ki ga Državna revizijska komisija ocenjuje kot strokovno in prepričljivo, navedel, da je v primeru, ko proizvod ni serijski, s certifikatom težko vnaprej dokazovati skladnost z zahtevami standarda EN 60204-1, saj so pomemben del dokazovanja na eni strani izvedene meritve in pregledi same izvedbe, na drugi pa preverjanje konceptnih rešitev, ki jih je proizvajalec predvidel pri načrtovanju ter prilagoditvi posameznemu projektu.

Državna revizijska komisija ob upoštevanju pojasnila SIQ Ljubljana ugotavlja, da so utemeljene navedbe vlagatelja o tem, da bo mogoče za konkretno tribuno, ki ni tipska, certifikat o skladnosti s standardom EN 60204-1 pridobiti šele po montaži opreme oziroma po izdelavi navedene tribune, ko bodo lahko izvedene tudi ustrezne meritve. Ker torej s potrdilom o skladnosti (certifikatom), predloženim (že) v ponudbi, za konkretno tribuno ni mogoče dokazati, da je elektro napeljava skladna s standardom EN 60204-1, so nadalje utemeljene tudi navedbe vlagatelja o tem, da zahteva po predložitvi navedenega certifikata že v ponudbi ni povezana s predmetom javnega naročila. Ob dejstvu, da že zgolj ta ugotovitev daje podlago za zaključek, da je naročnik z določitvijo izpodbijane zahteve kršil načelo sorazmernosti (8. člen ZJN-3), se Državna revizijska komisija v nadaljevanju ni opredeljevala do vlagateljevih navedb o tem, da predstavlja izpodbijana zahteva nemogoč pogoj. Te navedbe namreč ne bi več mogle spremeniti odločitve Državne revizijske komisije, posledično pa na položaj vlagatelja ne bi več mogle vplivati.

Zaključka o kršitvi načela sorazmernosti, ki je utemeljen na ugotovitvi, da naročnik v konkretnem primeru naroča netipsko tribuno, ne morejo spremeniti niti navedbe naročnika o tem, da so elektro deli tribun tipski, vsi ostali (tj. mehanski) deli tribun pa so prilagojeni konkretnemu prostoru, zato se certifikat EN 60204-1 lahko zahteva pred vgradnjo in montažo opreme. Naročnik namreč navedenega certifikata ne zahteva v zvezi z elektro deli oziroma elektro opremo tribun, ki je nedvomno tudi v obravnavanem primeru lahko tipska, temveč ga zahteva v zvezi z elektro napeljavo tribun, tj. v zvezi z elektro deli oziroma elektro opremo, kot bo ta šele vgrajena v tribune, ki pa niso tipske. Ker naročnik navedenega certifikata ne zahteva v zvezi z elektro deli tribun, temveč v zvezi z elektro napeljavo tribun, so pravno nepomembne navedbe naročnika o tem, da se teleskopske tribune projektirajo in prilagajajo v skladu s standardom za teleskopske tribune EN 13200-5, pri tem pa se po zatrevanju naročnika električni deli ne prilagajajo, kar naj bi pomenilo, da za ta del prilagoditve standard EN 60204-1 ni relevanten. Posledično se Državna revizijska komisija do izpostavljenih navedb naročnika po vsebini ni opredeljevala.

Navedenega zaključka dalje ne morejo spremeniti navedbe naročnika, da je tribuna namenjena gledalcem, v času šolskega pouka pa tudi osnovnošolskim otrokom, zato naročnik že iz splošnega razumevanja odgovornosti za varnost ljudi ne more dopustiti, da bi zaradi slabe izvedbe, brez ustreznih varnostnih omejitev, priprave in uporabe opreme s strani nepooblaščenih oseb imel kakršnekoli težave, saj lahko npr. pri udaru elektrike pride do hujših posledic za zdravje in celo do smrti. Iz izpostavljenih navedb gre namreč razbrati, da si naročnik prizadeva zagotoviti opremo, ki je varna. V tej zvezi gre ugotoviti, da vlagatelj navedenim prizadevanjem naročnika ne nasprotuje. Še več, vlagatelj si sam prizadeva za to, da bi se predložitev navedenega potrdila o skladnosti (certifikata) zahtevala po montaži konkretne tribune, ko bi bilo mogoče opraviti ustrezne preglede in meritve ter s tem (med drugim) zagotoviti tudi varnost tribune. Nenazadnje pa je tudi po mnenju Državne revizijske komisije prav z vidika zagotavljanja varnosti še toliko bolj pomembno, da se opravijo ustrezni pregledi in meritve ter s tem povezan sporni certifikat po vgradnji in montaži tribune.

Ob navedenem Državna revizijska komisija dodaja, da je vsa pravno pomembna dejstva ugotovila že na podlagi obrazloženega, zato je kot nepotrebne zavrnila dokazne predloge vlagatelja z vpogledom v zapisnik o pregledu in preizkusu delovne opreme številka STR-04-AB-64-2021 z dne 19. 4. 2021 in izjavo o skladnosti z dne 5. 5. 2022 ter s postavitvijo izvedenca strojne stroke.

Na koncu Državna revizijska komisija pojasnjuje še, da ne držijo navedbe naročnika o tem, da je v zvezi z zahtevo po predložitvi certifikata EN 60204-1 v zadevi št. 018-086/2021 (smiselno) že odločala o zatrevanih kršitvah ZJN-3 in jih zavrnila. V zadevi št. 018-086/2021, ki jo izpostavlja naročnik, Državna revizijska komisija namreč ni odločala o zahtevku za revizijo zoper določbe dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, temveč je odločala o zahtevku za revizijo zoper

odločitev o oddaji javnega naročila, posledično pa se do vprašanja o zakonitosti zahteve po predložitvi certifikata EN 60204-1 vsebinsko ni opredeljevala.

V nadaljevanju je Državna revizijska komisija obravnavala še očitke vlagatelja, da je naročnik kršil določila ZJN-3 s tem, ko je za dokazovanje skladnosti s standardom EN 60204-1 zahteval izključno potrdilo o skladnosti (certifikat), ne da bi dopustil tudi druga ustrezna dokazila.

Med strankama revizijskega postopka ni sporno, da je treba določbe dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, ki se nanašajo na sporno dokazilo, razlagati na način, da naročnik v tej zvezi za dokazovanje dopušča zgolj potrdilo o skladnosti (certifikat), ki ga izda organ za ugotavljanje skladnosti oziroma organ v smislu drugega odstavka 70. člena ZJN-3.

Ob upoštevanju dejstva, da ZJN-3 v tretjem odstavku 70. člena naročniku za dokazovanje tehničnih specifikacij – poleg poročil o preizkusih ali potrdil, ki jih pripravijo oziroma izdajo organi za ugotavljanje skladnosti – (pod določenimi pogoji) nalaga tudi dolžnost sprejema drugih ustreznih dokazil, se gre strinjati z vlagateljem, da bi moral naročnik za dokazovanje skladnosti elektro napeljave tribun s standardom EN 60204-1 dopustiti tudi druga ustrezna dokazila. Ker jih ni, je naročnik kršil tretji odstavek 70. člena ZJN-3, kot to utemeljeno zatrjuje vlagatelj (prim. tudi odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-042/2021).

Vlagatelj pa v zahtevku za revizijo ne zatrjuje, da lahko zahtevano potrdilo o skladnosti (certifikat) s standardom EN 60204-1 izda zgolj določen organ za ugotavljanje skladnosti, takšna zahteva pa ne izhaja niti iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila. Navedeno pa pomeni, da v konkretnem primeru ni izpolnjen zakonski dejanski stan iz drugega odstavka 70. člena ZJN-3, ki se nanaša (le) na primere, ko naročnik zahteva predložitev potrdila, ki ga izdaja (samo) določen organ za ugotavljanje skladnosti. Ob dejstvu, da naročnik ni zahteval potrdila, ki ga izdaja zgolj določen organ za ugotavljanje skladnosti, je v konkretnem primeru v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila že podana možnost predložitve potrdil, ki jih izdajajo različni organi za ugotavljanje skladnosti, za kar si v zahtevku za revizijo prizadeva vlagatelj. Iz navedenega pa sledi, da vlagatelj z navedbami o kršitvi drugega odstavka 70. člena ZJN-3 v konkretnem primeru ne more uspeti.

Ker je Državna revizijska komisija relevantna dejstva v obravnavani zadevi ugotovila že na podlagi navedenega, je kot nepotreben zavrnila dokazni predlog vlagatelja po postavitvi izvedenca strojne stroke, ki naj bi potrdil revizijske navedbe o tem, da se skladnost elektro napeljave tribun s standardom EN 60204-1 lahko dokaže tudi na druge načine (in ne zgolj s certifikatom).

Glede na vse navedeno gre zaključiti, da je vlagatelj uspel izkazati, da je naročnik določbe dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, ki se nanašajo na zahtevano potrdilo o skladnosti elektro napeljave pri tribunah s standardom EN 60204-1, oblikoval v nasprotju z določbami ZJN-3, zato je Državna revizijska komisija zahtevku za revizijo na podlagi druge alineje prvega odstavka 39. člena ZPVPJN ugodila.

Ker je v konkretnem primeru rok za oddajo ponudb že potekel, po poteku roka za oddajo ponudb pa naročnik, glede na prvo poved iz drugega odstavka 67. člena ZJN-3, ne sme več spreminjati in dopolnjevati dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, in ob upoštevanju dejstva, da je naročnik prejete ponudbe že odprl, je Državna revizijska komisija (v skladu s pravovarstvenim predlogom vlagatelja) postopek oddaje predmetnega javnega naročila v sklopu 1 razveljavila v celoti.

V skladu s tretjim odstavkom 39. člena ZPVPJN daje Državna revizijska komisija naročniku napotke za pravilno izvedbo postopka. Ker je Državna revizijska komisija razveljavila celoten postopek oddaje javnega naročila v sklopu 1, naročnika napotuje, naj v primeru, da bo v zvezi z razveljavljenim sklopom izvedel nov postopek, dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila – ob upoštevanju ugotovitev Državne revizijske komisije, kot so razvidne iz obrazložitve tega sklepa – ustrezno spremeni.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 1. točke izreka tega sklepa.

Vlagatelj v zahtevku za revizijo uveljavlja tudi povračilo stroškov postopka pravnega varstva.

Če je zahtevek za revizijo utemeljen, mora naročnik v skladu s tretjim odstavkom 70. člena ZPVPJN iz lastnih sredstev vlagatelju povrniti potrebne stroške, nastale v predrevizijskem in revizijskem postopku, vključno s takso.

Državna revizijska komisija je glede na navedeno vlagatelju na podlagi 70. člena ZPVPJN in skladno z Odvetniško tarifo (Uradni list RS, št. 2/2015 s sprem.; v nadaljevanju: OT) kot potrebne priznala naslednje opredeljene navedene stroške:

- strošek odvetniških storitev za sestavo zahtevka za revizijo v višini 5.000 točk po tar. št. 44/1 OT, kar ob upoštevanju vrednosti točke 0,60 EUR in 22 % DDV (pooblaščen odvetniška družba je zavezanka za plačilo DDV) znaša 6.100,00 EUR, razliko do priglašenih 9.000 točk oziroma 5.400,00 EUR z DDV pa je zavrnila,
- izdatke v pavšalnem znesku v višini točk (in sicer 2 % od skupne vrednosti storitve do 1.000 točk in 1 % od presežka nad 1.000 točk), izračunane v skladu s tretjim odstavkom 11. člena OT, kar ob upoštevanju vrednosti točke in 22% DDV znaša 36,00 EUR, ter
- strošek plačane takse za predrevizijski in revizijski postopek v višini 4.000,00 EUR.

Državna revizijska komisija pa vlagatelju ni priznala stroška odvetniških storitev za sestavo vloge z dne 11. 8. 2023, s katero se je vlagatelj opredelil do navedb naročnika iz odločitve o zavrnitvi zahtevka za revizijo, kot tudi ne stroška odvetniških storitev za sestavo vloge z dne 18. 9. 2023, posledično pa tudi ne izdatkov v zvezi z navedenima vlogama. Ti stroški po oceni Državne revizijske komisije namreč niso bili potrebni (peti odstavek 70. člena ZPVPJN v povezavi z osmim odstavkom istega člena), saj navedbe v omenjenih vlogah niso bile bistvene in niso pripomogle ne k hitrejši ne k enostavnejši rešitvi zadeve. Državna revizijska komisija vlagatelju tudi ni priznala priglašenih stroškov za sestanek s stranko po tar. št. 43/1 OT in za pregled listin po tar. št. 43/2 OT, saj so v tar. št. 43 OT opredeljene (samostojne) storitve, ki niso zajete že v drugih tarifnih številkah. Ker pa sestava zahtevka za revizijo v konkretnem primeru ni bila mogoča brez posveta s stranko in pregleda listin, gre šteti, da so navedeni stroški zajeti že v strošku odvetniških storitev za sestavo zahtevka za revizijo (ne gre torej za samostojne storitve).

Državna revizijska komisija je tako vlagatelju kot potrebne priznala stroške v višini 10.136,00 EUR. Ker pa je vlagatelj z zahtevkom za revizijo uspel le delno (tj. v delu, ki se nanaša na zahtevo po predložitvi certifikata EN 60204-1, ne pa tudi v delu, ki se nanaša zatrjevano nepravčasnost naročnikovih odgovorov na portalu javnih naročil ter na zahtevo po predložitvi potrdila FIBA o ustreznosti tribun), je Državna revizijska komisija odločila, da se vlagatelju – v skladu z doseženim uspehom v revizijskem postopku, ki ga ocenjuje na 1/3 – povrne le 1/3 potrebnih stroškov, nastalih v postopku pravnega varstva, tj. 3.378,67 EUR (prim. drugi odstavek 154. člena Zakona o pravnem postopku (Uradni list RS, št. 26/1999 s sprem.) v povezavi s prvim odstavkom 13. člena ZPVPJN).

Državna revizijska komisija je tako vlagatelju priznala stroške v višini 3.378,67 EUR, ki mu jih je naročnik dolžan povrniti v roku 15 dni od prejema tega sklepa. Višjo stroškovno zahtevo vlagatelja je Državna revizijska komisija zavrnila.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 2. točke izreka tega sklepa.

Pravni pouk:

Upravni spor zoper to odločitev ni dovoljen.

Predsednica senata:
Dr. Mateja Škabar,
članica Državne revizijske komisije

Vročiti:

- naročniku,
- vlagatelju – po pooblaščenju,
- RS MJU.

Vložiti:

- v spis zadeve, tu.